

185-233

18147

193, 199-219, 218-211-215, 217-218, 224, 229-230, 232.

1934

Taxa postală p. aprobată Dr.

1 LELEPOSTA

MAGYAR LAPOK

3 Lei

„Olasz” Írók és Hírlapírók Egyesülete

Főszerkesztő: dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
V. évfolyam, 185 (1331) szám. * Kedd, 1936 augusztus 18

Főmunkatárs: dr Gyárfás Elemér

A spanyol belháború állása Badajoz városnak a fölkelők kezére jutása után

A nemzeti csapatok északról és délről szorongatják a kormánycsapatokat. — Békeközvetítést keres a madridi kormány

A lap megjelenésének két szünetnapja alatt a spanyol eseményekben bizonyos további előhaladás történt a fölkelő nemzeti hadsereg javára. Badajoz városát a fölkelő nemzeti hadsereg végleg elfoglalta, s tovább halad Montijo felé. A kormány hatalmi területe eddig a nyugati határtól a keleti tengerpartig az ország középvonalán terjedt el, mintegy övet alkotva az országot. Ez övtől délre és északra eső országterületek mind a fölkelők birtokában vannak, kivéve északon San Sebastian környékét, délen Malaga várost és vidékét. A kormányhű középső területét déli útközpontja volt a nyugati országhatáron Badajoz, 12 kilométernyire Portugália határától. Tartományi székhely is, püspöki székváros is; lakóinak a száma ötvenezer.

Elfoglalásával a nemzeti csapatok utat nyertek az északi területekkel való összeköttetés felvételére, s most Sevilla és Burgos között meg is szervezték a közlekedést.

Az ország fővárosa körül a guadaramai narctéren is megéleződött a mozgás. A Madrid körüli gyűrűn a kormánycsapatok rést akartak ütni, azonban ezt a kísérletüket a nemzeti fölkelő csapatok súlyosan visszaverték. Az aragoniai fronton Katalonia felé, vagyis az ország északi területén a nemzeti fölkelők Mola tábornok vezetésével folytatják a vörös csapatok fölmozsolását. Ugyanakkor délkeleten Franko tábornok csapatai Malagát fogták körül, s az odazárt vörös haderő segítséget kért Madridtól.

Az elmúlt két nap alatt híre járt, hogy a madridi kormány diplomáciai úton egyes hatalmaknál afelől tájékozódott, vajjon nem kezdenének-e közvetítést a fölkelők és a kormány közötti fegyverszünet és béke érdekében. A madridi kormány erre az akciójára még biztató választ sehonnan se kapott. A megkeresett hatalmak még nem látják érettnek a helyzetet, hogy a közvetítés sikerében bizhassanak.

A spanyol események ilyen állásában vasárnapról a következő táviratokat kaptuk:

A Sansebastianban szorult vörösek 1200 tüzsz kivégzésével fenyegetőznek.

Párizsból jelentik: Madridi és burgosi jelentések egyaránt arról számolnak be, hogy a kormánycsapatok és fölkelők között vasárnap minden vonalon heves harcok dúltak. Legerősebb harc volt San Sebastian és Irun körül. A fölkelők három hadoszloppal s Tolosából és Pamplonából kapott megerősítéssel nyomulnak San Sebastian és Irun ellen. Két cirkáló is támogatja a fölkelőket és bombázza a San Sebastian körül magaslatokat. A fölkelő csapatok még nem tettek kísérletet San Sebastian elfoglalására, mert

remélik, hogy a kormánycsapatok belátják tarthatatlan helyzetüket, megadják magukat és így elkerülhetők lesznek az utcai harcok.

A vörös vezetők különben azzal fenyegetnek, hogy a város megtámadása esetén kivégzik azt az 1200 túszt, akiket San Sebastian fölkelő családjaiból fogdostak össze és két hadihajón helyeztek el. A foglyokkal telt hadihajókat dinamitokkal rakták meg, hogy adott pillanatban a levegőbe röptessék.

Franko tábornok hadiparancsa írja: Keresztes háborút vívunk.

Párizsból jelentik: Franko tábornok Boldogasszony napján ünnepi hadiparancsot adott ki a nemzeti fölkelő hadsereg tisztjei és legénysége részére. A hadiparancs ezzel a mondattal kezdődik:

— Krisztus keresztes háborúját vívjuk az ellen a vörös antikrisztus ellen, amely nemzetünk multját és jelenét vérbe és szennybe tiporja.

A hadiparancs ezután elrendeli, hogy a fölkelés nemzeti és vallásos jellege jelképezésére a tisztek és altisztek Mária-jelvényt viseljenek, s a nemzeti fölkelés minden katonai alakulatának legénysége a saját vidéke védőszentjének jelvényt hordozza.

Ezután Franko tábornok tiltakozik a vörös rágalomokkal szemben, melyek a nemzeti fölkelőkről azt híresztelték, hogy spanyol Marokkót idegen kézre akarják játszani, s hogy kegyetlenkednek a kezeikbe jutott ellenfelekkel. A hadiparancs e rágalomokkal szemben írja:

— Honszeretem, önfeláldozó halálmegevetés, emberiség, lovagiaság a nemzeti front jelszava. Fajok, egyistenhívő felekezetek iránt keresztényi szeretettel viselkedjétek. A keresztshódjárnak nincs más célja, mint a vörös mótely gyökeres kiirtása.

Franko tábornok röpcédulái Madridban.

Burgosból jelentik: Franko tábornok repülőgépei ismét megjelentek Madrid felett, ezúttal azonban nem bombázták a kormánycsapatok hadalásait, hanem röpcédulákat szórta le a fővárosra. A röpcédulák Franko tábor-

Katalánia kikapcsolódik a spanyol belháborúból, ha a fölkelők önkormányzatot adnak neki

Hendayeből jelentik: Egy magánszemély elfogta a barcelonai kormányban a burgosi fölkelő kormányhoz intézett rádióüzenetét, melyben a katalán kormány azt kérdezi Franko tábornoktól és Mola tábornoktól, hogy végső győzelem esetén tiszteletben tartják-e Katalánia önkormányzatát. Ha ezt megígérik, a Generalited hajlandó a harcot azonnal beszüntetni és a madridi s burgosi kormány közötti harc befejezésig teljes semlegességet tanusítani.

Három spanyol bomba hullott Francia falura.

Párizsból jelentik: Vasárnap este egy három-

nok kiáltványát tartalmazzák, amely így végződik:

„Igéjük, hogy nagyon hamar felszabadítsunk benneteket a kommunista hordák uralma alól. Eljen Spanyolország! Eljen a spanyol nép becsülete!”

A fölkelő kormány főhadiszállása: Burgos és Franko tábornok főhadiszállása: Sevilla között megindult a gépkocsiosszekítettetés. Badajoz elfoglalásával a Portugáliával határos területek mind a fölkelők kezén vannak.

Barrio képviselőházi elnököt, a spanyol polgári baloldal vezérét a kommunisták letartóztatták.

Burgoson keresztül feltűnő hír érkezik, mely ha igaz, akkor azt jelenti, hogy a madridi kormány területén az eddig is túltengő vörös uralom immár teljesen elhatalmasodott. A madridi kormány képviselőházában Barrio Martinez, a madridi képviselőház elnöke, megjelent Valenciában, s az ottani vörös szervezeteket mérsékleltre akarta rábírn. Azonban közbenjárása nem járt eredménnyel, sőt a kommunista szervezetek annyira rossz néven vették Barrio közbelépését, hogy elrendelték és végre is hajtották az ő letartóztatását. Barrio a második legnagyobb baloldali polgári pártnak a vezére; ez a párt is a kommunisták és szocialisták mellett benne van a spanyol úgynevezett „Népfront”-ban.

Másik föltűnő letartóztatás.

Madridból jelentik: A hatóságok a napokban letartóztatták Ramon Madariagat, a volt külügyminiszter fiát. A lakásán tartott házkutatás során megtalálták Alfonz volt király levelet. A király ebben közli, hogy a királyság visszaállítását az asturiai herceg foglalná el a trónt.

A benemavatkozási kérdésben még hiányzik az olasz, orosz és német nyilatkozat.

Párizsból jelentik: Sir Georg Clark angol nagykövet szombaton megjelent Debos külügyminiszternél és jegyzéket nyújtott át. A jegyzék közli, hogy Nagybritannia hozzájárul a spanyol polgárháborúba való be nem avatkozásra irányuló francia javaslatához.

Elhatározásának gyakorlati keresztülvételét azonban a többi érdekelt kormány magatartásától teszi függővé.

Megérkezett a portugál, a bolgár, az ír és a görög kormány kedvező válasza is, úgyhogy most már csupán az olasz német és orosz nyilatkozat hiányzik.

motoros angol repülőgép három bombát dobott Chiriatou francia községre. Egy házat a bombák szétromboltak, más kárt nem okoztak. Emberéletben nem esett kár.

Egyelőre nem tudták megállapítani, hogy a repülőgép kormánypárti volt-e, vagy fölkelő. Egyesek állítása szerint a repülőgép vörösre volt festve s ebből arra következtetnek, hogy a madridi kormány szolgálatában állott. Francia részről úgy védik, hogy a repülőgép eltévedt és nem ezt a helységet akarta bombázni.

(Tudósításunk folytatása az 5. oldalon.)

SZ. N. K. ...
Hírlepek ...
1936

Huszonöt utassal felborult egy postautóbusz Ausztriában

Eddig két halott és több halálos sebesült van, köztük magyarok is. — Két tejeskanna miatt történt a szerencsétlenség

Bécsből jelentik: Borzalmas gépkocsiszerencsétlenség történt szombaton a Grossglocknerre vezető úton, Heiligenblut közelében. Egy postautóbusz Zell am See felé haladt, amikor Heiligenblutól egy kilométernyire lezuhant a töltésről és 50 méter mélységbe esett. A gépkocsi pozdorjává tört s 25 utasát maga alá temette. Petz Antal gépkocsivezető és Wurschitz Ignác klagenfurti építész meghalt. 8 utas súlyosan, 15 könnyebben sebesült.

A szerencsétlenül járt társaságkocsis utasai között több magyar kiránduló is volt. Ezek közül hatan súlyos sebesülést szenvedtek. Himmel Miklós budapesti Hév főfelügyelő ballábán bokáját törte, feleségének született Grdal Margitnak mindkét lábát leszakította a mélységbe zuhanó gépkocsi. Reménytelen állapotban szállították a kórházba. Leányuk, a tizenkétéves Himmel Blanka csak könnyebb zúzódásokat szenvedett, de olyan idegcsokk vett erőt rajta, hogy még most sem tért öntudatra: eszeveszetten kiáltoz, a tagjai ránganak, az arca teljesen eltorzult. Mély, vágott sebeket szenvedett Petróczy Aladár nyugalmazott ezredes. A felesége, Petróczy Irma bordatörést és karcolásokat. Igen súlyos a sebesülése Berger Artur budapesti gyárüzgatósnak.

A mulató amerikai olimpikek leitatatták a sofőrt s felborult velők az autóbusz

Berlinből jelentik: Vasárnap délelőtt telefonon jelentették a Bismarck Strassen lévő olimpiai sajtószállásra, hogy az amerikai versenyzőket súlyos autóbusszerencsétlenség érte! Egy autóbusz, amely Göbbels miniszter estélyéről szállította az olimpiai faluba az amerikaiakat, felborult az országúton. Az első hírek három halottról és több súlyos sérültről szóltak. Göbbels miniszter szombaton estélyt adott az olimpiai versenyzők tiszteletére. Az estély, amelyen tánc is volt, az éjfélutáni órákban végződött. Az amerikai versenyzők az estélyen összebarkáztak a holland, német, olasz és más férfiatlétakkal és az estélyről nem tértek vissza az olimpiai faluba, a női otthonba, hanem a rendelkezésükre bocsátott autóbusszal az egyik berlini mulatóhelyre mentek és itt szórakoztak a hajnali órákig. A mulatószobákba belevonták az autóbussz vezetőjét is, aki szintén kissé mámoros állapotban vette kezébe a volánt, hogy a vidám éjszaka után elinduljon utasaival az olimpiai faluba. Amikor a falutól mintegy három kilométernyire voltak, az

Plattner Ferenc bécsi rendőr szombat reggel tartotta esküdjét és feleségével a postautóbuszon nászútra indult. A fiatalasszonyt koponyaalapi töréssel haldokolva szállították kórházba.

Mialatt a halottakat és a sebesülteket elvitték, megérkezett a vizsgálóbizottság, amely Lienzből robogott autón a szerencsétlenség színhelyére. A könnyebb sebesülteket kikérdezték és így a szerencsétlenség titkát sikerült teljesen felderíteni. A katasztrófát, amely ezen a tökéletes technikai felszerelésű széles úton érthetetlennek látszik, a sofőr okozta. Az utasok látták, hogy a sofőrülés mellett két tejeskanna van, amelyeket valószínűleg az ugynevezett „Glocknerhaus”, vagy a „Franz Joseph-Höhe” vendéglő számára vitt fel az autóbusszal. A kannák a fordulónál eldőlték és a sofőr, aki ezt észrevette, egyik kezével elengedte a kormánykereket, hogy az eldőlt kannákat felemelje, mert nyilván attól tartott, hogy kifolyik belőlük a tej. Ezalatt a testével jobbfelé hajlott és a test sulya jobbfelé húzta a kormánykereket is, aminek következtében az autóbusszal eleje elugrott az útról, jobbfelé, a szakadékos hegyoldal irányában, lezuhant, többször megfordult a tengelye körül és összezúzódott.

autóbusz eddig még meg nem állapított okból hirtelen lekanyarodott az országútról és óriási lendülettel az út melletti mély árokba fordult. Stephens Helén, a 100 méteres síkfutás világbajnoka jobb karját törte. A többiek kisebb-nagyobb véres zúzódások árán menekültek.

A szerencsétlenség ügyében az olimpiai falu parancsnoksága azonnal legszigorúbb vizsgálatot indított és az autóbussz sofőrijét felfüggesztette állásától, mert minden jel arra vall, hogy az ő gondatlansága okozta a könnyen végzetesé válható balesetet.

* Pályázat tanítói állásra. A deji — Jud. Somes — római katolikus egyházközség iskolaszéki elnöksége az elemi fiúiskola második tanítói állására pályázatot hirdet. Javadalom havi 1600 lei. Pályázati határidő 1936. augusztus hó 25. Dej, 1936. aug. hó 11-én. Dr P. Vitéz Berárd iskolaszéki elnök.

Vadászerdőn

irta: Fazekas Sándor

Valamikor a többek között, elkövettem egy lermészvető rajzot. A rajz egy cseresznyeágot akart ábrázolni, levelekkel és mosolygó piros cseresznyékkal. En a magam részéről nagyon sikerültnek tartottam, dacára, hogy a családban itt-ott olyan vélemények is voltak, hogy a cseresznyeszemek megtévesztésig hasonlítanak a kőkényszilvára; ellenben a kovászos ugorkához már nem hasonlítanak.

Homályosan derengett előttem, hogy az ilyen remekműveknek címet is szoktak adni, mint például: „A magyarok bejövetele”, vagy ehhez hasonló. Hosszas válogatás után végre találtam egy megfelelőt és alakanyarítottam a navarrai Henrik híres mondását: „Előre gyáva test, mit remegsz!” Ettől aztán végképpen megbolondult a rajz. Senki emberfia nem volt képes megtalálni az összefüggést a rajz és szöveg között. Még én sem. De nagyon szépnek találtam, akárcsak a „kőgázit”.

Az évek jöttek és mentek, az idő futott. A rajz régen semmivé lett. De a szöveg még egyszer rapportra jelentkezett, egy nagy szurkolás alkalmával. Ennek azonban kissé messzibbről kell neki kerülni.

Ha élne még Bocsinkai Jónás cigánybáró úr, véle is tudnám bizonyítani, hogy a Timiş és Bega környéke valamikor a pákászok, csikászok és viziszárnások Eldorádója volt. Tavaszai áradáskor hullámzó tenger volt az egész,

amelyben bőven lakoztak a keszeg, mocán, kárász, cigányhal és egyéb proletár halfajták. Izletesség dolgában ugyan nem vehették fel a versenyt. — mondjuk a lazaccal, de azért ez is jó volt; mert akkoriban még nem voltak olyan kákabélűek az emberek, mint manapság. Ha pedig török uraiméknak néhanapján megfajult a derekuk, hát egy-két nadályért sem kellett a szomszédba menni, mert az is akadt a házkörül szekérszáma.

A Bégán innen pedig hatalmas zúgó, szálfaterdő terült el, amelynek nem is lehetett sejtieni sem a határát. Akkor még nem méricskéltek bakarasszal az erdőt, hanem ha adakozó kedvében volt a király, esetleg a szultán, hát azt mondta: neked adom fiam Mehalától Radnág kutyástól, macskástól. Viseld egészséggel. Úljél belé, ha tudsz.

Lehet gondolni, hogy ebben az írtó rengetegben temérdek volt a vad. Volt ott talán még bölény is, bár nem álltom teljes határozottsággal.

Történt azonban, hogy török uraimék fellették azt a kis kenyeret, amit Alah ezen a tájon szóra le a részükre és nekik menni kellett megkeresni a folytatását másfelé. Ebben nagy segítségükre voltak bizonyos Savojai Jenő és társai urak. Sajnos, magukkal vitték a paradicsomi állapotokat is. A vizek kezdtek elapadni és az erdők elfogyini.

Mária Terézia korában azonban még tisztességes erdőseke állhatott itt, mert a nagy királynő nem restelt a bégaparti metropolistól néhány kilométerre, mélyen bent a rengeteg-

Elmaradt a tg.-muresi Székely-Hét

A városi tanács visszavonta az engedélyt. — A rendőrség 20 ezer leies kártérítési pert indított a város ellen

Tárgu-Mureş. Saját tud. Jelentettük annak idején, hogy augusztus 23—31. között a mureş-megyei Földműves Szövetség „Székely Hét” megrendezésére készült Tárgu-Mureşen. A rendezőbizottság már hetek óta nagy tevékenységet fejtett ki a „Székely Hét” sikere érdekében, melyet a székely tehetség és munka megnyilatkozásának szánt. A „Székely Hét” fővédnöki tisztét öfensége Mihály nagyvajda vállalta el. A rendezőség mindent megtett az engedélykérés körül is. A városi időközi bizottsághoz kétféle kérelmet is nyújtottak be, melyek alapján az időközi bizottság a kért engedélyeket már hetekkel ezelőtt írásban ki is adta.

Annál nagyobb meglepetést és elkeseredést kellett a városi időközi bizottság elnökének dr Dandea Emilnek a rendezőséghez küldött értesítése, hogy a 13-án megtartott időközi bizottsági ülés úgy határozott, hogy a már megadott engedélyeket visszavonja. Ezt az újabb határozatot az időközi bizottságnak 13-án, a délutáni órákban kézbesítették ki. Az indokolás szerint az időközi bizottság hivatkozva a kérvények felülvizsgálatára vonatkozó törvény, miniszteri rendelkezés, szabályzat, stb.-re, utólag megállapította, hogy a Földműves Szövetségnek a „Székely Hét” megtartására vonatkozó kéréseit az illetékes minisztériumokhoz és nem a városhoz kellett volna benyújtania. Ezért vissza vonja a már kiadott engedélyeket.

Teljesen megérthető a rendezőség megdöbbenése afölött, hogy a tanács négy hét előtt, amikor az engedélyeket megadta, nem tudta, hogy nem ő illetékes annak kiadására. Az eltelt négy hét alatt a rendezőség már 30 ezer lejen felüli összeget fektetett be az előkészületekbe.

A „Székely Hét” ezek után elmarad, már csak azért is, mert az idő rövidsége miatt újabb kérésre nincs idő, de még azért is, mert a tervezett kiállítások helyiségei a református kollégiumban lettek volna, ahol szeptember elején megkezdődik a tanítás. A felmerült 30 ezer leies kiadás megtérítéseért a rendezőség már megindította a pert Tárgu-Mureş városa ellen.

ben vadászkastélyt építeni. Hogy mi célja volt véle, azt csak ő tudná megmondani, mert seholsem olvastam róla, hogy szenvedélyes vadász lett volna.

Az évek azonban multak. (Hogy ezek az évek mindig múlnak!) Jó másfél századdal később, mikor oda kerültem, én már csak ezerhatszáz holdat találtam a hajdani rengetegből; az is ránkba volt szedve, rubrikákba gyömöszölve. Bölénynek, szarvasnak, vaddisznónak, farkasnak, hiúznak híre-hamva sem volt. Békés őzikek legelésztek. Az erdőszéleken ibolya és gyöngyvirág nyílt.

— A kultúra, a kultúra! — sóhajtottam. A kastély még állott. De éppen csak, hogy állott. Méteres falakkal, befalazott csigalepcsőkkel, korhadt gerendákkal, homályos rendeltetésű fülkékkel. — kincstári színre málzolva. Tantermekre, hálószobákra, irodára, tanári lakásra volt beosztva. Sőt fogda is volt benne. Erre a helyiségre sokáig csak keserűséggel tudtam visszagondolni, mert életem legszebb négy vasárnapját töltöttem benne és ezidő alatt egy tanítónövendék elhódította tőlem Olivíát. Hűlen lányok akkor is voltak a Bégaparton. Híszem, hogy most már nincsenek.

Egyébként a kastély akkor már erdőszeti szakiskola volt. Huszonnégy darab növendék volt belé összekapkodva, Trencséntől az Al-dunáig és Vasme gyétől a Kárpátokig. Szemcsedetl társaság. A magyar erdőszet jövőendő oszlopai. Az első évesek tantermének ablakai az erdőre néztek, mintegy realizálva a danlei mondást, hogy mondjalok le mindao remény-

Madgearu Virgil volt pénzügyminiszter mint a Nemzeti Parasztpárt főtitkára nyilatkozott az ország szövetségi politikájáról

Támadta a szélső jobboldaliakat Berlinre néző külpolitikai irányuk miatt

București. Saját tud. Madgearu, a Nemzeti Parasztpárt főtitkára nyilatkozatot tett a lapoknak, amelyben belpolitikai állásfoglalásokon kívül politikai kérdésekben is tesz egyes megállapításokat. Madgearu szemére veti a kormánynak, hogy a szélső jobboldali mozgalmat támogatta, nyilvánvalóan csak azért, hogy az ellenfeleket kettészakítsa.

— Most azonban már kiderült, hogy a kormány túllőtt a célon. A felszabadult erők nem a kormány, hanem a saját érdekeiket szolgálják és teljesen aláássák a kormány tekintélyét.

— Egyszerű, politikai kihágásokat, amelyek pedig semmiféle lázongó cselekménynek nem okai, ostromállapot előírásai szerint bírálják el, míg a politikai bűncselekményeket, amelyekkel szélsőjobboldali csoportok egy-egy ügynevezett árulót akarnak megbüntetni, közönséges bűntetteknek minősíti az igazságügy-miniszter és az esküdttörvényszék elítéli.

Igy az ifjúság lelkületében nagy pusztítást végez az erőszak iskolája, s előkészíti az alkotmányos rend felbontására és a diktatúra bevezetésére alkalmas erőket.

— Ilyen lévén a helyzet, azok a politikai pártok, amelyek alkotmányos úton fejtik ki tevékenységüket, nemcsak hogy öngyilkosságot követnek el, hanem azzal is lesznek vádolva, hogy hozzájárultak a román állam alapépítményének a lerombolásához.

Ezek után Madgearu áttért a külpolitikai helyzetre ismertetésére.

— Soha, — mondotta, — a világháború óta nem állott oly közel egy új háború eshetősége, mint most. Mi, — folytatta, — csak olyan politikát folytathatunk, — amely biztosítja határainkat. Minden más, gazdasági vagy általános politikai megoldás távol kell, hogy álljon minden kiegyensúlyozott román értelemről. Következésképpen

kétségtelen, hogy mi csak olyan államokkal köthetünk szövetségi és baráti

viszonyt, amelyek ellenségei a békeszerződések módosításának. S ezek: Anglia, Franciaország, a Kisantant és a Balkán-szövetség államai, valamint Szovjet-Oroszország.

— Sajnáljuk, hogy ezek között az államok között nem sorolhatjuk fel Itáliát, amelyhez fontos gazdasági érdekek mellett a latin vér közössége is köt bennünket, valamint Lengyelországot, amelyhez sorsközösség és katonai szövetség is köt.

— Bizonyos, hogy hivatalos külpolitikánk megfelel ennek az irányvonalnak. Nem engedhető meg azonban, hogy a kölcsönös segélynyújtási egyezmény, amely szövetségeseink közt, — úgymint egyrészt Csehszlovákia és Franciaország, másrészt Oroszország között

létrejött, ne költessék meg Románia és Oroszország között is. A király párizsi nyilatkozatai és a külügyminiszter ismételt nyilatkozatai leszögezték szövetségeseinkhez való hűségünket és erről mindketten nap-nap mellett tanúbizonyságot tesznek. Mégis a szövetséges államok közvéleményében bizalmatlanság észlelhető amiatt, mert Tatarescu a szélső jobboldaliak támogatójának mutatkozik. Ezek a szélsőségek ugyanis külpolitikánk tengelyét Berlin felé kívánják áthelyezni.

— Az a látszat, amelyet mesterségesen keltenek egyesek és amely szerint a Berlinnel kacérkodók „grata personák”, még jobban megerősítette az irántunk való bizalmatlanságot. A hitlerista politika közvetlenül sérti az állam érdekeit; minden egyébtől eltekintve, azért is, mert Oroszországot kellemetlenül érinti.

— A szélsőséges jobboldaliak közül a jobhiszeműek külföldi hatalmak csapdájába esnek, akik a következő áriát éneklék: „Árulkodj el a Kisantantba tömörült szövetségeseit, s abban az esetben Magyarország és a Magyarországot támogató hatalmak a másik két állam határainak revíziójára fognak szorítkozni”. Természetes dolog azonban, hogy ugyanezt az áriát éneklék Belgrádban és talán Prágában is. Mi azonban nem hagyjuk magunkat becsapni e részletekben való revizionizmus elméletétől. Azért számunkra parancsszó: hogy egy blokkban álljunk az antirevizionisták táborában.

Az angolok drótsövényekkel és homokkal töltött benzines hordókkal védekeznek a kémek és a spanyol menekülők ellen Gibraltáriban.

ről, mert csillag sem lesz az égen, mire szabadultok. A másodévesek tanterem ablakai ellenben a vasúti megállóra néztek. Ebben határozottan volt valami vigasztaló, valami biztató. No, még csak egy kis kitaratás, fiúk. Azután mehettek ki az életbe. Csak aztán vissza ne sirtatok!

Nem lehet mondani, hogy az állam túlságosan elkényeztette volna a jövő reményeségeit. Nem. A való életre nevelt. Ha egy végzett növendék kitért volna egy lakatlan szigetre, nem jött volna zavarba. A tanterv egy sajátos keveréke volt a diák, a katona és a fizikai munkás teendőinek. Sohasem tudtam megérteni a szabályzatnak azt a pontját, hogy a növendékeknek tilos lányokkal szömbölgéni. Ej, ej az a miniszter! Pedig tavaszi vasárnapokon mennyi szépség cikázott a parkban. A szegény erdészdiák szíve fájt és vérzett; különösen, aki történetesen be is volt zárva. Hiába. Ahány ház, annyi szokás.

Mikor „bevonultam”, így szólott hozzám Heisenberger másodéves növendék úr, nemrégiben még kadétiskolai tanuló:

— Eppen jókor jöttél, ma nincs előadás. Délután sportolunk.

— Igen? És miből fog állani az a sport?

— Majd meglátod.

Ebéd után tényeg megkezdődött a bejósolt sport, ami zabos zsákoknak a padlásszobába való felhordásából állott.

— Minek az a tengersok zab? — kérdeztem Heisenbergert.

— Ez van hívatva karban tartani azt a két

darab kincstári gebét, amelyek igazgató urunkat repítik, ha ide, vagy oda útja akad.

— Es ez a zsákolás benne van a tantervben?

— Ne rontsd a szellemet, — mordult rám a gyakorlati oktatás vezetője, aki éppen a háttam megett irányította a szakszerű zsákolást.

Később rájöttem, hogy van a zabzsákolásnál még nehezebb „tantervi” is. Téli éjszakában estétől éjfélig, vagy éjféltől reggelig kint silbakolni és kétségbeesni, hogy megállt az idő, sosem lesz reggel.

Volt még az intézetben felsőbb kiképzés céljából egy skót szetter, egy angol szetter, egy símaszörű, egy drótszörű vizsla és egy dakszli. Mind tekintélyes urak féltett jószágai. Ezeknek Heisenberger volt az atyamesterük. Az igazgató abból a feltevésből indult ki, hogy a Heisenberger apja grófi főerdész, azonkívül német is, tehát a Heisenberger ereiben árja vadászvér kering; következésképpen kell, hogy értsen a kutyaidomításhoz. Fájdalom, az eredmény nem igazolta az igazgató feltevését; mert mikor a kutyuskák hazakerültek, a gazdáik megdöbbenve tapasztalták, hogy butábbak, mint bármikor. Sőt egyik-másik komondor al-lűröket vett fel.

No, most már kezdünk kanyarodni az írásmű elejéhez.

Csikorgó téli idő volt. Eppen az óriási tutaj elméleti összekötőjével gyötörték bennünket, mikor a táviratkihordó bekopogtatott és az igazgatónak átadott egy táviratot. Nem kis örömmünkre az előadás nyomban megszakadt és az

igazgató a következő beszédet intézte hozzánk:

— Fiúk! Ma délután megérkezik egervári Egerváry Gyula vadászati főfelügyelő úr. Bizonyosan kérdéseket fog intézni hozzátok a vadászattanból. Most tehát feküdjétek neki a vadászattanra; ki miben érzi magát gyengének. Főképpen a vadászati tilalmi időket vágjátok be. Mert, aki szegényt hoz a tanári karra, hát...

Es most kezdetét vette egy soha nem látott magolás. Akárcsak a zsinagógában.

Alkonyatkor megérkezett a főfelügyelő úr. Általános csalódás az egész vonalon. Mi vártunk egy cilinderes, lakkcipős pesti urat és kaptunk helyette egy vadászruhás, jovialis öreg urat.

— Parancsol méltóságod kérdéseket intézni a növendékekhez? — kérdezte az igazgató, mikor beléptek a tanterembe.

— Ugyan, hagyjuk a szegény fiúkat, — legyintett. — Hanem reggel talán egy kis vadászatot.

A méltóságos úr egycsapásra megnyerte a rokonszenvünket s meleg pillantásokat löveltünk felé. Pedig...

Még az est folyamán küldöncök száguldoztak a városba és Überlandra. A városba vadászvendégeként, Überlandra pedig hajtoként. Ugy, hogy másnap reggel, mire az özek és egyéb halálraszánt állato-csák megreggeliztek, — a felvonulás be is volt fejezve. Ezúttal az urak közzé lettek beosztva azok a növendékek is, akik már annyira tudtak banni a puskával, hogy nem voltak ön- és közveszélyesek. Szóval egy úr, egy növendék, egy király, egy cigány,

Lebontatja a város a Kereskedelmi és Iparkamara kiállítási csarnokát

Mint köztudomású, a városi hatóság a Rhédey-kertben és annak környékén házhelyek számára telekrészeket parcelláz. A régi nyári színház helyén áll a Kereskedelmi és Iparkamara kiállítási csarnoka, amely a telekfelosztó művelet végrehajtását akadályozza. A kiállítási csarnok nyolc évvel ezelőtt épült, azaz a rendeltetéssel, hogy abban évente áru- és mintavásárokat rendez a tulajdonos érdekképviseleti intézmény, vagy valamely más közhasznú gazdasági érdekelttség.

Pájdalom, már az első próbák igen rosszul sikerültek. Az épület kiállítási vagy vásári célokra helyrehozhatatlanul alkalmatlan. Nincs benne férőhely, nincs levegő és nincs perspektíva. És valljuk meg, nem valami sikerült az épület sem.

Viszont a Kamarának közel másfélmillió leibe került s olyan szerződést kötött a várossal, hogy 20 év múlva Oradea tulajdonába

megy át az épület. Most azonban nehézségek merültek fel. A város lebontatja a pavillont, mert különben nem tudná kiépíteni a villanegyedet, amelyet a Rhédey-kert díszítésére szán.

A Kamara természetesen ragaszkodik szerződéses jogaihoz. Ugy véli, miképp ellenszolgáltatás nélkül a lebontás nem történhet meg, hiszen ezt húszéves szerződés garantálja és ha csakugyan a lebontást határozza el az időközi bizottság, — teljes kártérítés követelésére van joga. Ezenkívül pedig új köztelekadományozást is kíván, ahol már komoly szakemberek tervei szerint építne új csarnokot.

Buzea főtitkár, aki ebben a kérdésben legilletékesebb, akként vélekedik, hogy alkalmas hely a Parcul Alba Iulia lehetne. Ha tehát a várossal sikerül a Kamarának komoly megegyezést kötnie — megoldódnék az „Oradeai és Bihori Hónap” nehéz kérdése is.

Beiratások az állami leánykereskedelmi liceumba. Az oradeai állami leánykereskedelmi liceum — a volt felsőkereskedelmi leányiskola — V-ik osztályába a beiratások a felvételi vizsgára augusztus 20-án kezdődnek. Felvételi vizsgát kell tenni: román és francia nyelvből, Románia történelméből és földrajzából, valamint számtanból. A többi osztályokba a beiratások szintén augusztus 20-án kezdődnek. Az egész évi tandíj 2.200 lei. Tandíjmentességet nyernek a jó előmenetelű szegény növendékek, nemzeti különbség nélkül. Az ortodox izraelita növendékek szombaton mentesítve vannak az írásbeli dolgozatok alól. A szülők által igazolt kérvény alapján. Bővebb felvilágosítással az iskola Str. Alexandri 11 szám alatti irodája szolgál, d. e. 9—1.

A Hegyközség közgyűlése. A Hegyközség vasárnap, 23-án d. e. 11 órákor tartja közgyűlését a városaházban.

Csütörtökön este lesz a Kertész József hegedűművész hangversenye. Városszerte nagy érdeklődés mutatkozik a fiatal és nagytehetségű Kertész József hegedűművész hangversenye iránt, amely augusztus 20-án, este 9 órákor lesz az Ujságitró Klub téri helyiségében. A helyárák 20 és 30 leiben lettek megállapítva. Zongorán Popity Baba, a kitűnő zongoraművész nő kíséri Kertész Józsefet. Jegyek az esti pénztárnál válthatók.

— mint ahogy Pongrácz Lajos cigányprímás mesélte, hogy úgy ültek a Rudolf trónörökös vadászlakomáin. A növendékek részben figyelmességéből, de inkább felsőbb nyomásra, — nem lőttek semmit. Hanem hajtásközben is a vadászati tilalmat biflázták.

Hajtás után egy tisztáson gyülekeztünk, megbeszélni az elkövetett sikereket és baklövéseket. Ez is egy öröktéma és kimeríthetetlen. Majd a méltóságos úr felénk fordult. No, most itt baj lesz. És ekkor egy gyönyörű példáját mutattuk be a szerénységnek. Mindenki hátra húzódtott; senki sem törekedett előre. A méltóságos úr meleg pillantást vetett Heisenbergerre és így szólott hozzá:

— Mondd meg nekem fiam, hogy ha te erdész vagy egy uradalomban, ahol fácántenyésztés is van és azt a parancsot kapod, hogy reggel küldjél be a grófi konyhára négy fiatal fácánt, — miről ismered meg a fiatalat az öregtől?

Heisenberger ötölt-hatolt és megállott benne az útő. Ez nem is csuda. Mert a Vadászattanban minden benne volt, de az nem volt.

Bizony nem tudtuk megmondani. Utoljára is a méltóságos úr mondta meg:

— Arról, hogy a fiatal fácán sarkantyúja sárga, az öreg meg szürke.

— Na méltóságos uram, én sem tudtam (dái), — jegyezte meg az igazgató.

— Uúúgy? — mondom magamban, — akkor előre gyáva lesz, mit remegsz!

Értesítés. Az oradeai Építőiparosok Szövetsége tisztelettel hozza a tagok tudomására, hogy **Peracsényi Márton** pénzeszedő a mai napon kilépett a szövetség szolgálatából. Lehát sem pénzeszedői, sem ellenőri, sem kézbesítési, vagy egyéb teendőt nem teljesíthet a szövetség nevében. A pénzeszedői teendők ellátásával a szövetség részéről **Klein Márton** né urnó bízott meg.

Az Építőiparosok Szövetsége felkéri az asztalosmesterek szakosztályának tagjait, hogy augusztus 18-án, kedden este 7 órákor a Munkakamara földszinti helyiségében megtartandó fontos tárgyú szakosztály gyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Temetések. Jám bor Sándor nyug. villamoskalauz 38 éves korában meghalt. Temetése vasárnap volt a Sft Gheorghe utca 8 sz. háztól a Rulikovszky temetőbe. — **Andor György** PTT tiszviselő 36 éves korában meghalt. Temetése augusztus 17-én folyt le a Cap. Cocarescu utca 4 szám alól, 2 órákor a Rulikovszky temetőbe. — **Fazekas Ferenc** 68 éves korában meghalt. Temetése augusztus 17-én volt a Iosia-lanyai lakásból d. u. 6 órákor a Iosia-temetőbe. (Caritas).

özv. **Palóczy Károlyné** sz. **Petróczy Juliánna** 66 éves korában meghalt. Temetése vasárnap volt. — **Fazekas Ioan** 32 éves korában meghalt. Temetése ma lesz Chenezen. — **Nagy Rozália** 10 éves korában meghalt. Temetése ma délután lesz. (Erdélyi „Concordia”).

Merkens Toni (Kölnből)

az egykilométer állórajtos olimpiai versenyen aranyérmes német győztese.

Az oradeai Gutenberg-Dalkör nyerte meg a cluji nyomdászkerület jubiláris serlegét

Szombat és vasárnap ünnepelte fennállása 75 éves jubileumát a cluji nyomdász szervezet. Az ünnepségeket a szombaton este 9 órákor rendezett díszhangverseny vezette be. Az „Albina” új, egészen modern és síma, egyszerű vonalaiban is megkapóan szép hangversenytermében sorra vonultak fel az ország jobbnál-jobb nyomdászdalárdái, hogy tanúságot tegyenek tudásukról, készségükről. A termet zsúfolásig megtöltötte az érdeklődő közönség. A **Béda** József konzervatóriumi igazgató, **Zsizsmann Rezső** orgonaművész és **Rezik Károly** csellóművészről álló zsűri nehéz helyzetben volt, mert a versenyző dalkörök szébbnél-szebb darabokkal meglepően tökéletes felkészültséggel állottak a dobogóra. A nyomdász dalosverseny eredményei a következők:

A cluji nyomdászkerület fennállása 75 éves fordulójára emlékére felajánlott **jubileumi serlegét** nyerte a legnehezebb darabokkal versenyző **Oradeai-Gutenberg Dalkör**. Vezényelte **Andrási Ede** zenetanár, országos karnagy.

A jövő évi országos dalosverseny megrendezésére kötelező **szövetségi serlegét** nyerte a **Sibiu Tipografia Dalkör**.

A **braşovi kerület vándorserlegét** nyerte a **Timişoara Gutenberg Dalkör**. A többi dalárdák dícséretet és oklevelet nyertek. Külön kell megemlékeznünk a **Cluji Gutenberg Dalkör** ének- és zenekara művészi színvonalú, pompás szerepléséről. (A szövetségi serlegét birtokló és így házigazda tisztelet betöltő egyesület — jogszokás szerint — nem versenyezhet.)

Vasárnap délelőtt 10 órákor ugyancsak az Albina hangversenytermében tartották meg a jubiláris díszközgyűlést. A Cluji Gutenberg Zenekar művészi „Ünnepi nyitánya” után a vendégdalárdák munkásdarabokat énekeltek, majd **Terhes Gyula** központi titkár alapos tanulmányt is beillő, gyönyörű beszédben ismertette a lefolyt 75 év történetét, annak kulturális és társadalmi tanulságait. Utána üdvözlések, majd az üdvözlő táviratok felolvasása következett. A díszközgyűlést a Cluji Gutenberg Ének- és Zenekar lendületes Fauszt katonaindulója zárta be. Délben a vendégek tiszteletére a jubiláris kerület 450 teritékű díszebédet adott a házsongárdi Magyar kaszinó gyönyörű kerthelyiségében. A kitűnően sikerült jubileumi ünnepségeket hajnalig tartó, pompás hangulatú János-ünnepély fejezte be.

Elloptak egy kerékpárt a pénzügyigazgatóság folyosójáról. Steiner Béla huszonhatéves munkás, aki az oradeai Glückmann és Farkas-féle feattégyárban van alkalmazva, jelentette a rendőrségen, hogy 1426-os rendszámot viselő kerékpárját a pénzügyigazgatóság folyosójáról, míg ő a hivatali szobában hivatalos ügyét intézte, valaki ellopta. A nyomozás a kerékpártolvaj kézrekerítésére megindult.

* **Felvétel az oradeai „Szent Vince” fiúnevelő-intézetbe.** Felvesz elemi, Gojdu liceum és más középiskolákba járó rendszeres bentlakó növendékeket. Az intézet eddig bevált pedagógiai módszereit és növendékeinek szép tanulmányi előmenetelét biztosítja a sikert. Egészséges lelki és testi nevelés, jó ellátás, állandó orvosi ellenőrzés, naponta többszöri egyéni és csoportos tanítás. A helyek korlátozott számára való tekintettel tanácsos a növendékeket minél előbb előjegyeztetni. Részletes írásbeli tájékoztatóval készséggel szolgál a „Szent Vince” fiúnevelő intézet igazgatósága. Oradea, Str. Nogaşi No. 2. Telefon: 6-12.

Öngyilkos cselédek. Szombaton éjszaka Oradeán özv. Szatmári Jánosné született Sas Zsuzsanna dobozi illetőségű cseléd, aki Oradeán Papp András építésznél vlt alkalmazva — a padláson felakasztotta magát. A házbeliek szerint az utóbbi napokban özv. Szatmári Jánosné féltőn idegesen viselkedett. Tettének okát nem tudják, mivel levelet nem hagyott hátra.

Vasárnap éjszaka súlyos állapotban beszélgettatták a mentők a zsidókórházba **Daude Mária** 72 éves háztartási alkalmazottat, aki a Str. Apatef-lui 1. szám alatt volt alkalmazva. Dande Mária még eddig ismeretlen méreggel öngyilkosságát követett el. Állapota életveszélyes s felgyógyulására kevés a remény.

A Magyar Párt és a Nemzeti Parasztpárt listája győzött a tg.-muresi mezőgazdasági kamarai választáson

Tárgu-Mures. Saját tud. A muresmegyei mezőgazdasági szakkamarai választást szerdán tartották meg, amelyre — mint jeleztük — a Nemzeti Parasztpárt és a Magyar Párt paktumot kötöttek és közös listát tettek le. A szavazás eredményét este 8 órakor hirdette ki az elnökölő bíró. A vármegye 504 szavazója közül leszavazott 356. A tg.-muresi körletben 203. Reghin városi körletben 153. Tg.-Muresen leadott szavazatokból 141 esett a paktumos listára, míg a kormánylistára 62. Reghinben ez az arány megváltozott, mert a szászok a kor-

mánylistára szavaztak s így a paktumos listára csak 48, míg a kormánylistára 105 szavazat esett. Tehát a liberális lista 167 szavazatával szemben a Nemzeti Parasztpárt és Magyar Párt közös listája 189 szavazatot kapott, tehát 22 szavazattal győzött. Az elnök ezek után az egyezményes listát jelentette ki megválasztottnak. A megválasztott lista szerint negyven román és 20 magyar tagja lesz a vármegyei mezőgazdasági kamarai tanácsnak. Az egyezmény szerint a kamara alelnöke is magyar lesz.

Tárgyalások a Népszövetség alapokmánya módosításáról

A francia külügyminiszter jegyzéket intézett a főtitkári hivatalhoz

Genfől jelentik: A Népszövetség alapokmányának megváltoztatása ügyében a Népszövetség közgyűlése azzal a kéréssel fordult a francia kormányhoz, hogy közölje erre vonatkozó javaslatait.

Ez ügyben most **Delbos** francia külügyminiszter a Népszövetség főtitkárához hosszabb közlést intézett s ebben érdekesen fejt ki a francia kormány álláspontját:

— Blum miniszterelnök hangsúlyozta már Franciaországnak az együttes biztonsághoz való ragaszkodását. Jelezte annak szükségességét, hogy a földrajzilag vagy politikailag közel eső hatalmak teljes katonai segítséget nyújtsanak annak az államnak, amely a támadás áldozata.

— Növelni kell a Népszövetség tekintélyét anélkül, hogy feláldozzák a lényeges elveket, a felelősséget és az alapokmányban lefektetett együttes biztonságot.

A francia kormány véleménye szerint nem szükséges a Népszövetség alapokmányát póttintézkedésekkel kiegészíteni.

— Az alapokmány 11. cikkelye alapján megakadályozható az egyhangúság szabályával való visszaélés, a 16. cikkely alapján pedig szorosabbra vonhatók a gazdasági, pénzügyi intézkedések, a katonai eszközök kapcsolatai és teljesen érvényre juthat a regionális egyezmények rendszere. E módszer olyan hatalmak csoportosítását jelentené, amelyeket a földrajzi helyzet vagy érdekközösség fűz össze.

Végül a francia külügyminiszter hangsúlyozza, hogy a francia kormány fenntartja magának a jogot, hogy a Népszövetség közgyűlésének összeülése előtt a maga álláspontját még kiegészítse és részletesebben kifejtse.

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Franko tábornok Burgosban. — A délamerikai államok békeközvetítést kezdenek

A „Figaro” jelentése szerint a fölkelők Irún kapui előtt állnak.

A san-sebastiani rádió kiadványt intézett az egész világhoz, tiltakozva a város bombázása ellen, amit az Espana fölkelő cirkáló vasárnap este kezdett. Közölte, hogy megtorlásképpen eddig 10 foglyot kivégeztek s további bombázás esetén a többi ezerkétszázra is sor kerül.

A Havas jelentése szerint a fölkelők Iruntól 2 kilométernyire megszállták a magaslatokat.

Legújabb jelentés szerint a fölkelők Irunt és San-Sebastiant teljesen körülférték. A polgári lakosság mindkét városból elmenekült.

Békét! Békét!

Montevideóból jelentik: A délamerikai latin államok, melyeknek lakossága legnagyobb részben spanyol és portugál származású — békeakciót kezdtek. Tervet akarnak kidolgozni a két szemben álló fél kibékítésére.

A fölkelő tábornokok megbeszélést folytattak Burgosban a nemzetgyűlés képviselőivel

Burgosból jelentik: Franko tábornok négy vezérkari tisztje kíséretében Sevillából Burgosba érkezett. A repülőtéren Mola tábornok várta. A két tábornok a nemzetgyűlés képviselőivel több, mint másfélórás megbeszélést folytatott, majd a székesegyházba mentek misét hallgatni. Franko tábornok ezután a repülőterre ment és visszarepült Sevillába.

Spanyol kormánycsapatok utaztak át francia területen.

Párizsból jelentik: A Jour toulousei jelentése szerint vasárnapra virradó éjszaka spanyol kor-

mányhú polgárőrsztagok vonaton francia területen utaztak át. A lap fölveti a kérdést, hogy az ilyen csapatátengedés összeegyeztethető-e a semlegességgel. A „Daily Telegraph” jelentése szerint egy hét alatt 19 francia repülőgép érkezett Barcelonába.

A svájci dobosok felvonulása Berlinben, az Unter den Lindenen.

Az olimpiai versenyek alkalmával összesereglett nemzetek kedden este bemutatták nemzeti bántáikat. Ezzel az alkalommal felvonultak a svájci dobosok is, akik az Ismeretlen Katona sírját is megkoszorúzták.

7 olcsó nap

a

Băile Episcopești-be

(Püspökfürdő) — Oradea mellett

Viktoria szállodába	900 Lei
Transilvania	1085
Dacia	1225

A hét olcsó napos

kurában bennfoglaltatik

napl háromszori étlap szerinti étkezés. Lakás-, gyógy- vagy hullámfürdő.

Az olcsó hét napos kura augusztus 22-én kezdődik, a fenti árak mellett október 15-ig hosszabbítható.

50 % vasúti kedvezmény a visszautazásnál

Kívánatra orth. kóser étkezés. Forró iszapfürdők és pakkolások.

Románia egyetlen Hullámfürdője.

Albrecht főherceg Hitler vezérkancellárnál

Berlinből jelentik: **Albrecht** főherceg **Sztójay** Döme berlini magyar követ kíséretében kihallgatáson jelent meg Hitlernél. A vezér és kancellár ezután **Kozma** belügyminisztert és ifj. **Horthy** Miklóst, a Magyar Uszószövetség elnökét fogadta kihallgatáson.

Lengyelországban nagy ünnepséggel ülték meg a szovjet-csapatok elleni győzelem 16-ik évfordulóját

Varsóból jelentik: Lengyelországban szombaton nagy ünnepséggel ülték meg a szovjet-csapatok felett 1920-ban történt győzelmet. A varsói ünnepségeken résztvett **Gamelin** tábornok, a francia vezérkar főnöke is. **Wiercshohovice** galíciai városban az ünnepségek alkalmából összeültetésre került sor. A földműves ifjuság szervezetének tagjai megtámadták a rendőrséget. Egy rendőr megsebesült s a közeli őrszobára menekült, de üldözői utána mentek és követelték kiszolgáltatását. Mivel kérésüket nem teljesítették, felgyújtották az épületet. A rendőrség fegyvert használt. Egy tüntető meghalt, egy megsebesült. Amikor a tömeg megtámadta a kórházat. Néhány támadó behatolt a kórházba és a sebesült rendőrt több kézzel megsebesítette.

Kína Párizsban

Párizs. A Sun-Yat-Sen-ünnepen, mint úgyszólván, egyetlen európai voltam hivatalos a nagy kínai bálba és ennek az éjszakának színes és hangos benyomásait, az egész kép szinte ijesztő idegen voltát, a fekete selyem tógákba öltözött, hihetetlenül hajlékony, daliás táncosokat s a chignonos tarkaruhás nőket, kik olyanok voltak, mint megannyi filigrán, vékonyesontú keleti hercegnő, aki most röppent ki valami egészen szép mesekönyvből, a zenekart, melynek minden melódiája oly ijesztően más, mint a miénk, az éneket, amit bár férfi volt az éneklő, legjobban talán perverz gyermeklányka szagotot sívításához hasonlíthatnék, a frissítőket, mik mindig egész más ízzel lepték meg a szájamat, mint aminőt a külsejük ígért, a zöld teát, az aranyszín halat, az olivbogyót, mely cukorízű volt és a kis teasüteményt, mely fűszeres peccenyedarábkának igazolta magát szájamban és az egész ünnep mondhatatlanul kedves és intim mivoltát sohasem fogom elfelejteni. Aztán itt van Pascal, kávéház és tánchelyiség a latin negyedben, tekervényes falépcsőjével, az Ultamaro és Hokuszaizerű esztampokkal a falain s az illatos, zöld teával bájos kis angyalkái mindegyiken; itt vannak a latin negyed számtalanszor megírt kínai vendéglői, az olesók és az úriak, a minden asztalon szabadon „à discretion” álló teával és rizzsel, a *huszonnyolcfogásos* menüvel, melyen minden ételnek száma van és az ember nem borjúsültet rendel, vagy marhabélszint, hanem numero 13-at és numero 25-öt, s azután kap apróravágott furesá-nál furesább valamit, amit két ébentapálcikával kell a szájhoz vinni; itt van az előkelő „Pagode” felfelégördülő színezett tetejével és szilíngelő apró tornyaival, a követség mellett, az érseki palotával szemben; mozivá alakították, mióta megszűnt a kínai istentisztelet Párizsban; itt van a kínai főiskolai diákok háza, a „Cité Universitaire”-ben, ez a csodálatosan ázsiai épület, melyből semmi európai kényelem sem hiányzik; itt van barátom, Fan-Lien, a bölcs, kinek diákszobája egy százados latin-negyedbeli ház manzardján oly finom, oly végtelenül tiszta a maga exotikus mivoltában, hogy szinte röstelsz ormóttan európai cipőddel rálépni a szőnyegeire és itt van az 5. és 6. kerület megannyi kínaija, a Kuomintang európai központja és ki tudja hány más ilyen rejtett szobácska, melyben papír-tábleket égetnek az ősök képei előtt.

Munkáskávéház a kínai negyedben

De mindez nem az igazi. Nem ez Kína Párizsban. Ezek intellektuális, diplomások vagy diplomára törekvők, útnak indult nacionalisták, kiket Kína éltet és Kína fog eltakarni, ha meggyarapodva európai tudásban visszamennek haza. Az igazi kínaiakat, akik nem nemzeti okokból, hanem pénzszerzésért vannak itt, akik nem élvezni, hanem dolgozni jöttek, Billancourtban kell megtalálni az autómunkások negyedében, a futó szíj mellett, vagy a Passage Brunet-ben a Gare de Lyon mögött, ebben a legsivárabb párizsi negyedben, ahol igáslovak járnak társzekerekkel az utcán és ahol minden téglafal füstös és szénzagú. És akkor csodálkozva veszi észre az ember, hogy a Párizsban lanyázó 46 nemzet közül a kínai népcsoport a legszínesebb, a legviszահúzódottabb és a legkevésbé exotikus.

Ezek nem hordanak nemzeti viseletet, mint a marokkói szidi-k, nincs külön templomuk, mint az óhitű orosz emigránsoknak, sem külön zenéjük, mint az „ongroá”-knak, kikhez szervezeten hozzátartozik a cigány, még csak külön sütődéjük se, mint a balkániaknak, akik nem tudnak megválni a baklavától. Egy billancourt-i kínai munkáskávéház miben sem különbözik bármely más párizsi bisztrótól: ugyanazok a négy-zögrajzos viaszkosvászonnal borított csempeasztalok, ugyanoly sivar fal és ugyanaz a bádigos bormérő — legfeljebb tisztább a többinél. A vendégek is csak abban különböznek a szokott bisztróvendégektől, hogy tisztább és rendezesebb a ruházatuk, meg a szavuk is halkabb. Munkások, de egyik másiknak arany óralánc fityeg a mellényén, némelyik

arany karperecet hord és nem „jaquet”-et játszanak kártyával, hanem — dominót. Nagy tétekben: némelyikük előtt egész halommal hevernek a tíz- és húszfrankos ezüstök. Ha az aranyuk nem volna citrom- meg hollandi sajtiszínű, ha a halk beszédük nem volna kínai, feltétlenül francia kispolgároknak nézném őket.

„A fehér asszony nem közénk való”

Láthatólag nem tetszik nekik, hogy közéjük ülök és a pincér csak vonakodva teszi elém a zöld teát. De nagy megkönnyülésre azonban ismerősre lelek közöttük. Egy csupaszkepű, lázasszemű kis camelot-t ismerek föl váratlanul, kitől e napokban vásároltam valamely utcasarkon két szörnyű japáni ibriket, meg egy cifra, de teljesen használhatatlan nadrágtartót; mindkettő párizsi gyártmány, természetesen. A kis fiú elfogadja meghívásomat egy teára és készséggel lesz dragománom a billancout-i Távol-Keleten.

— Hányan laknak itt egy csoportban kínaiak? — kérdezem. — Azelőtt volt itt vagy 1500, de mind elutaztak, mikor fogyott a munka. Most kétszáz van talán. Valamennyi Renault-nál dolgozik a gyárban. Ott kizárólag kínai „polisseur”-öket alkalmaznak, mert azoknak van e pepecselő munkához legtöbb türelmük. — Mennyit keres egy ilyen kínai munkás?

— Annyit, mint a nem kínai. Az ilyen munkára Renault-nál 6—7 frs az órabér. A kínai mind túllórázik és napi átlagban 60—70 frs-t (mintegy 750 lei) keres. — Sok-e köztük a családos ember? — Ó, nagyon kevés. Kínai nő ritka, ha kívándorol. Itt pedig nem szokás házasodni. A fehér asszony nem közénk való. Különbözik a családok is úgy élnek, mint mindnyájan: garniban. Hiszen az asszony is dolgozik. — Itt ebben a kávéházban is élnek? — Itt is. De inkább penziókban. Itt csak kevés szoba van, viszont a „patron” ad kosztot. — Mennyiért? — Attól függ. Munkásoknak 4 frs egy ebéd; munkanélkülieknek 3 frs (kb. 40 lei). — Ezt a különbséget nem értem... — Pedig nagyon érthető. A munkásnak van miből fizetnie; azért keres. De enni a munkanélkülinek is kell. Annak hitelt adnak. Olesóiban számítják, hogy könnyebben fizethesse meg. — És megfizeti? — Mindig! Vannak szaktársaim a városban, akik 4 évig semmit sem kerestek, mert nem kaptak árusítási engedélyt. A kínai hotelier tehát 4 évig adott nekik lakást és ételt hitelbe, de nem vesztett semmit. Megfizették az utolsó sou-ig. — Szóval maguknál nagy a hitel és a bizalom; az nagyon jó dolog. — Nem olyan nagyon jó — mondja kis vezetőm és most először veszem

észre, hogy habozik a válasszal. — Nemcsak ételt és lakást adnak hitelbe, hanem pénzt is kölcsönöznek... a játékhoz. És ez nagyon veszélyes. Sokan közülünk végzetesen eladósodnak és lezültenek.

Egy külvárosi ópiumbarlang

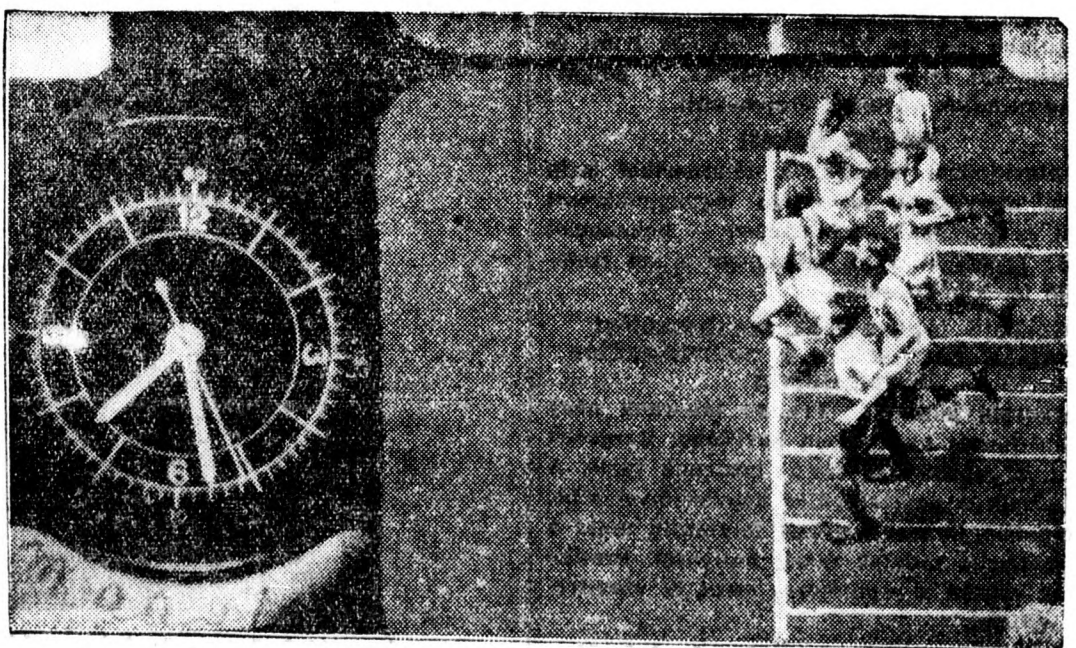
... A kis sárgaképpű „camelot” elhallgatt, hogy nem a játékba adósodnak el és zültenek le oly végzetesen az ő párizsi honfitársai, hanem — az ópiumban! Egy ismerős rendőr-inspektor elvezetett egy ilyen ópiumos munkástanyára. A szuvas ajtón otromba kínai felírás fölött táblán áll, hogy „Hotel”. A szűk előszobában a kis csigalépcsőn, a vak folyosókon mindenütt girlandok, papírlampionok, tarka színnyomatok. A szalonban itt is dominó folyik de a játékosok csontvázsóványa, görbehátú szegényemberek. A tekintetük üres és beléptünkre fel sem néznek.

— „A patron” — magyarázza a rendőrtiszt, szörnyű gazember. Tönkreteszi a munkásokat ópiummal és mikor a kezében vannak, egy piszkos pajtában hálaltja őket s a teljes szobarat számítja fel nekik. Ezzel odaintette a tulajdonost: — Vezessen a közös szobába! Ez az úr a patronáztól van.

Egy rozoga létrán mászunk fel a padlásra. Itt szuvas fagerendák, szeneszások, rozsdás vastörmelékek között szennyes szalmazsákokon hevernek lepedőtlenül, párnátlanul, szürke vázalakok rongyokba takartan. — Mennyibe kerül itt egy éjszakai hálás? — Négy frankba. — Ez 120 frank havonta: ennyiért munkásszállóban már jó szobát is adnak! A rendőr magyaráz: — Ne gondolja, hogy ezek valami csavargók. Rendes, jól fizetett munkások, de akik ópiumra költik minden bérüket.

— De hát honnan veszik az ópiumot? — kérdelem megdöbbenve. — Isten tudja — feleli a rendőr. — Többnyire Creuzot-ból. Itt Billancourt-ban nagy ópiumbörzék vannak. Az ilyen gazemberek, mint ez a hotelier is, egy frankért veszik az ópiumgramját. Vegyítik a „droze”-al, az olesó ópiumhulladékkal és aztán 10 frankért adják el gramját a munkásoknak a fizetőnapokon. — És ez így folyik szabadon? — csodálkozom. — Hiszen az ópium árusítása börtönbüntetés terhe alatt tilos egész Franciaországban!

— Tilos — mondja a rendőr —, ha rajtakapják. Az néha sikerül és többször nem. Az üzlet megbírja a rizikót. Itt semmi szigor sem segít: nincs földi erő, mely megakadályozhatná a kínait az ópium szivásában. A kínai negyedekben, akár itt, akár a Gare de Lyon mögött, mindig nagy a rend. A lakások tiszták, a szállók rendezek. Sehol egy lebujs. Sehol semmi kihágás. A kínai nem iszik. A kínai nem verekszik. A kínai nem követ el erkölcsrendészeti kihágást. A kínai ópiumot szív... A rendőrségnek ezekben a negyedekben az ópium az egyetlen gondja. Hanem ez nehéz feladat... B. K.

Stopper-óra és filmfelvétel az olimpiai versenyek eredményének pontos megállapítására.

Az eredményeket ilyenformán csálhatatlan biztonsággal meg lehet állapítani és nem tévedhet sem tévedés, sem részrehajlás.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétoldos. Egész évre 600. fél évre 300.
negyedévre 210. egy hónapra 70. leír.

Magyarországon: Egész évre 50 P., fél évre 25 P., negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 25 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Clujl szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piața Unirii 13.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

Az időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Szép, meleg idő, mérsékelt déli szél várható.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20 háromnyolcad, London 15.41 háromnegyed, Newyork 306 háromnegyed, Brüsszel 51.67 fél, Milánó 24.17 fél, Amsterdám 208.30, Berlin 123.40, Bécs — schilling 57.25, Prága 12.68, Varsó 57.65, Belgrád 700.

Toronyszereszt feltételi ünnepség. A salaceai templom renoválása alkalmával nagy ünnepélyben áldotta meg *Perpék* János plébános a torony új keresztjét, a templom búcsúünnepén. Az ide záródott hívek a falu ünnepelő híveivel együtt szívbeli nagy örömmel vették körül a háromméteres nagy keresztet. A plébános beszédének utolsó szavaira: „Most már szálljon fel a magasba a megáldott szent kereszt, hogy hirdesse népünknek és hitközségünknek szeretetét”, egyszerre emelkedett feljebb a magasba a szent kereszt a helyére s kiterjesztett karja tündöklő fényben árasztja áldását, véde, oltalmazva és hirdelve: „E jelben győzni fogsz.”

Szombaton ünnepélyes keretek között megnyitották a Satu-Marei Hónapot. Saját tud. A város vezetősége Satu-Marei Hónapot rendezett. Kiállítások keretében mutatják be a város iparát, kereskedelmét és a megye jellegzetességeit. A kiállítás: pavilonokat a Római kertben és a Nagyerdőben építették a kiállítók, míg a Dácia szálloda dísztermében a kereskedők rendeztek mintavásárt. A kiállításokon más városból is többen vesznek részt, sőt külföldi cégek is pavilonokat rendeztek be árúikkal. A Satu-Marei Hónapot szombaton üntentiszlettel nyitották meg a Római kertben. Azután a prefekus és a polgármester beszélt. A Satu-Marei Hónap keretében kupamérkőzéseket játszanak és országos löversenyt rendeznek. A kiállítások tartama alatt — szeptember 15-ig — *üvényszálékos kedvezmény*vel lehet Satu-Mareira utazni, de a kedvezmény csak öt napi tartózkodást engedélyez.

* **Felvétel az oradeai Szent József fiúnevelő intézetbe.** A miniszteri jóváhagyással működő Szent József fiúnevelő intézet felvesz még az démi, Gojdu-liceum román és magyar tagozatára és kereskedelmi iskolába járó rendez bentekők növendékeket. A gondos felügyelet és lelkiismeretes naponkénti többszöri csoportos és egyéni tanítás biztosítja a lelki fejlődést és szép tanulmányi eredményt, a tágas udvaron elállított modern tornaszerek, állandó orvosi ellenőrzés, jó és bőséges táplálkozás pedig a testi fejlődést. Érdeklődőknek kézséggel nyújt felvilágosítást a Szent József fiúnevelő intézet igazgatója Oradea, Str. Brătianu No. 7.

Beöltözés. Timisoara. Saját tud. A Masszonyunkról nevezett iskolánövérnek anyanyelvű tartozó zárdatemplomban Nagyboldogasszony ünnepén ment végbe az ünnepélyes beöltöztetés. Tizenhat jelölt vette fel a rendi ruhát. A szertartást *Pacha* Ágoston dr. megyéspüspök végezte. Vasárnap fogadalomtétel volt a templomban. A fogadalmat *Magyary* Pál rektáruskanonok, általános püspöki helynök tette ki.

Töbkkrement a botgyár, mert a király nem aord pálcát. Londonból jelentik: Anglia legregibb és legelőkelőbb botgyára, a Henry Howel & Co. udvari szállítócég 103 évi fennállás után megszűnt és elbocsátotta 250 alkalmazottját. Valaha Anglia legelőkelőbb gavalériái a Howel cég gyártmányait lóhálták fehérsztyus kezükben. VII. Edward király egy lépést sem tett a Howel-féle sétatort nélkül, a jelenlegi uralkodó pedig, midőn 1934-ben Afrikába utazott, egész kocsirakomány Howel-pálcát vitt magával. Aindkül az afrikai bennszülött törzsfőkek, akik azt királyi jogaként használták. Midőn VIII. Edward soha nem hord pálcát, a sétatort napja az angol divánban és a Howel-cég kénytelen volt üzemet beszüntetni.

A simeriai templom 50 éves jubileuma. Deva. Saját tud. Simerian augusztus 23-án szép ünnepségekkel ülik meg a római katólikus templom építésének ötvenedik évfordulóját. A szentmisét dr. *Vorbuchner* Adolf püspök fogja mondani. Közreműködnek a hunedoarai teológusok és a vegyeskar.

Eladta a félmilliót nyert belső kölcsönkötvényt egy petrilai munkás. Petroseni tudósítónk jelenti: A Petroseni bányatársulat a napokban kihirdette, hogy az 581815. számú belső kölcsönkötvényt a huzason félmillió leit nyert s a tulajdonos jelenkezzék. A kihirdetés után kiderült, hogy a kölcsönkötvényt egy Bogdan Nicolae nevű petrilai munkásé volt, aki azonban csak a huzás előtt néhány nappal eladta az egyik petroseni kereskedőnek. A munkások ugyanis nyomoraikban majdnem mind tudták a kötvényeken s így történt meg, hogy Bogdan sem tulajdonított nagyobb fontosságot annak s ő is eladta. Mint az örült szaladt a kereskedőhöz, akinek eladta, azonban már az sem szolgálhatott vele, mert a kereskedő is eladta azelőtt való nap egy aradi banknak s az, ki tudja, kihez juttatta a kötvényt, úgy hogy jelenleg a boldog tulajdonost még nem találták meg. A munkás felesége valóságos örülként szaladgált, hogy megkaphassa a szerencsés kötvényt, hogy valamit gyermekeinek is biztosíthasson, amire azonban már kevés reménye lehet.

Az Allami Osztyálosorsjáték 2-ik osztályu huzásának főbb nyereményei: Matca: 1 milliót nyert a 13863 sz. 500.000 39271. 200.000 47823. 100.000 58534. 43645. 50.000 44578. 11157. 51277. 50739 szám. A Matca végződések: 43. 45. 49. Anexa: 1 milliót nyert a 245716 sz., 250.000 227766. 100.000 145799. 179620. 50.000 142703. 204527. 216777. Az Anexa végződései: 014. 110. 117. 261. 306. 343. 379. 484. 612 és 874.

A vonat elé ugrott egy még ismeretlen férfi Secueni közelében. (Oradea.) Hétfőn délelőtt jelentette telefonon az oradeai ügyészségnek a secueni csendőrség, hogy az eriumelléki vasutvonalon Secueni és Cadia közt a „József” műmalom közvetlen közelében a Secueni felé forduló induló személyvonat kerekai halálragasztak és lefejezték egy munkáskülső fiatalembert. A vonat személyzetének és az utasoknak a vallomása szerint az ismeretlen ember a sínek mellett levő bokrokból ugrott a vonat elé öngyilkossági szándékból s mire a mozdonyvezető lefejezte, az ismeretlen már halott volt. A fejét öt méternyire elgurult a borzalmasan összeroncolt holttestétől. Az áldozat husz-huszonöt évesnek látszik s lapzártáig még nem sikerült a csendőrségnek megállapítania a halott személyazonosságát. Az oradeai ügyészség a hétfői nap folyamán száll ki a szerencsétlenség színhelyére.

Két hétre beszüntették az „Uj Magyar Szó”-t. Az Oradeán megjelenő „Uj Magyar Szó” című napilap megjelenését az előírt cenzurarendelkezők be nem tartása miatt a divízió parancsnoksága szeptember 1-ig betiltotta.

Két angol repülőgép szerencsétlensége. Párizsból jelentik: Délnyugat-Franciaországban szombaton két súlyos repülőszerencsétlenség történt, amely számos emberéletet követelt áldozatul. Két hárommotoros angol repülőgép járt szerencsétlenül. Mindegyik gép 12—18 utas szállítására alkalmas Fokker-repülőgép volt. Szombaton reggel Angliából négy ilyen Fokker utasszállító repülőgép indult utnak Portugáliába. A rossz idő következtében a négy gép közül kettő nem tudott keresztül jutni a Pyreneus-hegységen, ezért a gépek visszafordultak Biarritz repülőtérre akartak kényszerleszállást végezni. Az egyik repülőgép meglehetősen alacsonyan szállt, amikor sebességéből erősen vesztett és a gép lezuhant. A benzintartály felrobbant s a hatalmas repülőgép pillanatokon belül lángban állott. Egyelőre nem sikerült megállapítani, hogy a teljesen elégett repülőgépben hány utas tartózkodott. A lángok mindent elpusztítottak s eddig csak két megszenesedett emberi koponyát, egy kezitáskát és kisebb használati tárgyakat találtak. Arra következtetnek, hogy az elégett repülőgépben öt utas tartózkodhatott. A másik repülőgép, látva a katasztrófát, La Rochelle felé vette útját. Ennek a gépnek utasai több szerencsével jártak. A kényszerleszállás itt sem sikerült ugyan, de emberéletben nem esett kár. A repülőgép indítókészüléke és három gépcsavaria összeesett. A pilóták okmányai rendben voltak. Annak ellenére, hogy semmiféle gyanus körülmény nem merült fel, mégis az a híresztelés terjedt el, hogy a repülőgépeket Spanyolországba akarták szállítani.

Emberek százait pusztította el a tájfűn Kinában. Honkongból jelentik: Az éjszaka Kina egyes részén szörnyű tájfűn pusztított. Honkongban a tájfűnt földcsuszamlás követte, ami több, mint száz embert maga alá temetett. Más helyeken is sok halálos és sebesült áldozata van a tájfűnnek. A „London” nevű angol gőzös zátonyra futott. 40 utasáról eddig semmi hír nincs.

Meghalt Deledda, Nobel-díjnyertes író. Rómából jelentik: Grazia Deledda, a híres olasz regény- és színműíró, az 1926. évi Nobel-díj nyertese, 61 éves korában meghalt.

Hegyszakadékba zuhant egy öreg székely. Mercurea-Ciuc. Saját tud. Vasárnap reggel a lazareai „Csege” nevű erdőrészen, idősebb székely ember holttestére bukkan-tak a járőrök. A csendőrség megállapította, hogy Szabó Antal 62 éves lazareai gazdálkodót érte a halálos baleset. Az esőtől sikos talajon megcsuszott és a hegyszakadékba zuhant. Az orvosok belső vérzést állapítottak meg.

Kiemeltek egy kabátot a vasúti kocsiból 17 ezer lejfel együtt. A blaji rendőrség értesítette az oradeai rendőrséget, hogy a vasárnap esti gyorsvonat egyik elsőosztályu fülkéjéből az ablakon keresztül kiemelte valaki Fintescu vasúti főmérnök felakasztott kabátját. A kabát zsebében a pénztárcában 17 ezer lei volt. Ezen az utazakazon — Blaj, Teius között — nagyon gyakori a tolvajlás, de ilyen vakmerő lopás még nem történt. A rendőrség a vasúti tolvaj után országosan megindította a nyomozást.

Vérhas pusztít Bala-Maren. Saját tud. A bányavárosban szörványosan fellépett a vérhas és a bélhurut. Eddig tizenhárom hal-tak meg. Az orvosok az éretlen gyümölcsben látják a betegség okát, ezért elrendelték, hogy éretlen gyümölcsöt tilos a piacra hozni. A környékbeli falvakban szintén pusztít a járvány. A hatóságok mindent megtettek a járvány továbbterjedésének a megakadályozására.

A cséplőgépbe esett egy 15 éves leány. Sanger, turdamegyei községben, mint onnan jelentik, Pop Florián gazdának cséplő Biro Antal benzines cséplőgépe. A cséplőgép tetején egy 15 éves leány, Téglia Olimpia vágta fel a kékvetet s adogatta az etető munkásnak. Egyszer csak a gép eldugult és az etető felnyitotta a dob fedelét s anélkül, hogy a gépet leállította volna, piszkálgatni kezdett a vesztettül forgó dobban. A leányka kíváncsiságból lekuporodva nézte, hogy mit csinál az etető, s valószínűleg a dob forgásától megszédülve, beleesett a dobba. Az etető a leányt derekánál elkapta ugyan és rángatta ki felé, de a gép letépte a leány jobb lába fejét s az egész lábat összemarcangolta. Nagy nehezen a gép leállítása után kimentették a leányt, de most következett a baj nagyobbik része, nem tudták bekötözni, mert bár pár nappal előbb tartott a főszolgabírósg gépvizsgálatot, nem volt sehol a mentőszekrény. Csak rongyokba burkolva, marhaszekeren vitték a szegény vérző gyermeket a tíz kilométerre levő szomszéd község orvosához, aki bekötözés után a tg.-muresi kórházba küldte. A vérvesztés következtében azonban már nem lehetett megmenteni s a kórházban a leányka kiszendvedt. A szegény szülők kölcsön kért pénzzel mentek el gyermekük temetésére, amit ha az előírások mentőszekrény kéznél van, föltétlenül meglehetett volna menteni.

Az arabok sortűzet adtak egy vonatra. Jeruzsálemből jelentik: Arab tüntetők megtámadták a Jaffa—Tel-Aviva közötti vonatot és realövdődöztek. Az utasok közül egy gyermek meghalt, tizenegy utas súlyosan, tizenöt könnyebben megsebesült.

Különös nevek. Mexikó a furcsa keresztnevek országa. Elég gyakran lehet találkozni emberekkel, akik ilyen keresztneveket viselnek: Artículo, Venitires de la Constitución (az alkotmány 23. szakasza), Satanas y el Inferno (Sátán és Pokol), Soy la Revolution (a forradalom vagyok), Viva el Presidente (Eljen az elnök).

Pogány módra eltemetett keresztény egy Árpád-kori sírban. Szentesről jelentik: *Csallány* Gábor vármegyei muzeumigazgató Mindszent határában ritka Árpád-kori sírra bukkant. A sírből egy lovas csontváza került elő és mellé volt temetve ősi szokás szerint a lova is. Megtalálták a lovas íját és kutyadisznitűsű íjtartóját, valamint a ló ezüstveretű kantárszarát. A lovas kezei össze voltak kulcsolva, ami arra mutat, hogy már keresztény volt. A sírban talált kereszt is megerősíti ezt a feltevést. A kutatás során kiderült, hogy Mindszent határában nagyobb kiterjedésű Árpád-kori temető van, ezért a közeli napokban megindul a rendszeres ásás.

Az életmentő Bonzó. Bridportból jelentik: Négy ember életét mentette meg a bridport Nyugati Öbölben egy Bonzó nevű kutya. Ő volt az egyetlen uszni tudó tagja egy négy emberből és egy kutyából álló csónakozó társaságnak. A csónak felborult és Mr. és Mrs. W. C. Brudenel, Bonzó gazdája, Cyril nevű 10 éves fiú, meg egy John Gilham nevű öt éves kislány a vízbeesett. Bonzó azonnal kiuszott a partra s kétségbeesetten ugatni kezdett. Az emberek odaszaladtak s a csónaknak mind a négy utasát kimentették.

* Ha el van dugulva és gyomra rossz, folyamodjék azonnal a természetes „Ferenc Józsot” keserűvízhez, mert ez már csekély, alig egy pohárnyi mennyiségben is gyorsan biztosan és mindig kellemesen kitisztítja az emésztés útjait és friss közérzetet teremt. Az orvosok ajánlják.

G. B. Shaw és felesége — nem angol állampolgár. Londonból jelentik: G. B. Shaw és felesége az ír szabadállam londoni főbiztosi hivatalában ír állampolgárokként lajstromoztatták magukat. A híres író és felesége Írországból született, de mindaddig angol alattvalók voltak.

Tözsdepalotát építenek Timisoarán. Saját tud. A tőzsde vezetősége elhatározta, hogy tőzsdepalotát épít a modern, most kialakuló Duca-uton. A város a házihelyet adja és az építkezést hétszázötvenezer téglá adományozásával segíti elő. Az épületben nagy tőzsdeterem is lesz. Az alapkövet már októberben akarják letenni.

Hogyan repszették régen sziklákat? Tudjuk, hogy a kőzetek meglazítása ma főleg robbantással történik. Azt azonban már kevesen tudják, hogy az első robbantás magyar bányában történt, itt fogant meg a modern bányaművelés gondolata legelőször. Régesrégen más módokhoz folyamodtak a hegyek mélyén furkáló emberek, hogy a kőzeteket meglazíthassák. Rőzeztüzeket gyűjtöttek az utban álló szikla körül s mikor az átmelegedett, nagy sajtákkal lelocsolták. Ismételt eljárással sikerült a sziklákat megrepszteni és az utból félrehordani.

A pékszövetség második kongresszusa Oradeán

A pékek a kenyérbélyeg eltörlését kérik, amit a malmosok is támogatnak

Vasárnap kezdődött meg Oradeán, a Kereskedelmi Csarnok nagytermében az Ardeali és Bánáti Pékszövetség két napra tervezett kongresszusa. A nagygyűlésre utazó pékeknek a CFR 50 százalékos vasúti kedvezményt adott és így érthető, hogy

a kongresszuson Clujról, Timisoaráról és a többi ardeali és bánáti városokból összesen mintegy 120 delegátus érkezett.

Bucurestiből Joan Druia, Florián Tudor és Joan Druia ügyvéd jöttek el a bucarestii pékszindikátus megbízásából. Az oradeai nagygyűlés a Pékszövetség második kongresszusa volt. Az első nagygyűlést két évvel ezelőtt tartották.

Délelőtt 11 órakor kezdődött meg a gyűlés, mikor is Fazekas Lajos, az oradeai pékmesterek elnöke, üdvözölte a megjelenteket.

Utána Székely Lajos, a Pékszövetség timisoarai elnöke szólalt fel, aki mindenekelőtt tiltakozott a kenyérbélyeg újbóli bevezetése ellen. Rámutatott arra, hogy a kenyérbélyeg, az amúgyis tönk szélén álló pékipart teljesen tönkre teszi s ha a minisztérium nem szünteti meg ezt a rendelkezést, akkor a legtöbb péküzemet be lehet zárni.

A gyűlés ettől kezdve rendkívül izgalmas atmoszférában folyt tovább. A megjelentek egymástán sorolták fel sérelmeiket. Fazekas Lajos elmondta, hogy a pénzügyi ellenőrök közel négy óráig ellenőrizték, vajjon eleget tesz-e a rendelkezéseknek és végül is megbüntették, noha semmi szabályelleneset nem találtak.

A malmosok a pékek mellett

Falk (Timisoara) a kis- és középmalmosok nevében beszélt és bejelentette, hogy

a malmosok átézve a pékipar súlyos

Elcsereálném

összkomfortos cca 36.000 pengőt érő debreceni házat megfelelő romániai ingatlanra vagy más értékkel.

Részletes ajánlatok „Ingeco” Bucuresti, Calea Moşilor No. 59.

Az örök gyász hazája Korea. Ez a világ egyetlen országa, ahol az egész lakosság gyászol, még pedig huszonhat esztendő óta. Azóta, hogy a japánok 1910-ben elfoglalták Koreát, az egész népesség fehér ruhában jár, ami tudvalevően a gyász jele. Így demonstrál egy nép házája elvesztéséért.

Ahol nem halnak meg az emberek. A halhatatlanok városának lehet nevezni a La Manche partján fekvő Saint-Jeant. Itt ugyanis tizenöt esztendeje senki sem halt meg. A városkának kétezer a lakosa; közülök kilencvenhatan múltak 90 évesek, százhuszan pedig 80-on felül vannak. A sors egybéként is kedvezett a saint-jeariaknak, mert például a világháborúban egy odaváló barcos sem esett el. Fokozza a rendkívüli eset különlegességét, hogy az elhunyt tizenöt esztendő alatt Saint-Jeanban öt öngyilkossági kísérlet történt, de az életuntakat idejében meg lehetett menteni.

Hőrcsög invázió. Deva. Saját tud. A devai csángók földjén az idén kivételesen annyira elszaporodtak a hőrcsögök, hogy a termést kell féltetni tőlük. Eddig is ugyszólván a kukorica-termésnek egyharmadrészét ették fel helyenként. Székely András csángógazda hat holdas földjén egymásután 444 hőrcsögöt öntött ki s ütött agyon s ezzel megmentette a termését. László János csángógazda pedig egy nap 74 hőrcsögöt öntött ki s pusztított el a kutyáinak segítségével, amelyek este mint valami útközetből véresen tértek haza. A csángók hatalmas erőfeszítéseket tesznek, hogy a hőrcsögötől megvédjék az idej kukoricatermést, amelyet a szárazság is eléggé tönkre tett.

helyzetét, mindenben támogatják a pékek akciót.

Dragoşan pékmester (Cluj) vázolta, hogy miért ült össze a kongresszus és kifejtette, hogyha nem is tudnak tényleges eredményt elérni, de annyi haszna feltétlenül lesz a gyűlésnek, hogy felhívja a földművelésügyi kormányt a pékipar súlyos helyzetére.

Pálfi János (Targu-Mures) hasonló értelmű felszólalása után a Pékszövetség főtitkára Steiner Mihály (Timisoara) felolvasta a szövetség működéséről szóló jelentését. Kimutatta, hogy a szövetség harcolt a 90 százalékos lisztilleték ellen és sikerült a forgalmi adóilletéket is megszüntetni.

Hollinger (Timisoara) a pénztári jelentést olvassa fel, majd **Petri István** (Timisoara) után **Székely Sándor** elnök nagy beszédben kel ki a kenyérbélyeg használata ellen. Ismertette a kenyérbélyegtörvény rendelkezéseit, magyarázta az egyes szakaszokat s rámutatott arra, hogy a pékipar milyen válságos helyzetbe került. — Ismerek Oradeán pékeket — mondotta —, akik régebben millimosok voltak és most pedig tönk szélén állnak. Es mindez csak azért, mert pontosan és száz százalékgig végrehajtották a törvény különböző intézkedéseit. Végül is Székely elnök felvetette a nagy kérdést: Mit kellene csinálni? Javaslatokat és hozzászólásokat kért.

Ezután a delegátusok egymásután teszik meg javaslaataikat s mindegyik azt ajánlja, hogy küldjenek nagyobb küldöttséget Sassa földművelésügyi miniszterhez és tárják fel panaszait; a másik azt javasolja, hogy az összes transzilvániai és banati pékek rendezzenek 24 órás tiltakozó sztrájkot, zárják be üzleteiket és ne szolgáljanak ki kenyet. A javaslat sokaknak tetszik, de végül is Joan Druia ügyvéd beszéde után elvetették.

Dragoşan (Cluj) tiltakozik a liszt-regiszterek vezetésének rendszere ellen és sürgeti, hogy indítsanak akciót a miniszteriumnál. A javaslatot elfogadták.

Ezután sor kerül az új választmány megválasztására és a kongresszus **I. Constantinovicu** bucarestii nagyiparos személyében választja meg a díszelnököt, Székely Sándor ismét ügyvezető-elnök lett s társelnökül választották **Dragoşan** cluji delegátust.

A gyűlést közebed követte.

RÁDIÓ

Az órákat romániai időszámítás szerint közöljük.

SZERDA, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthirek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Rádiózenekar. D'Albert: Hegyekalján, ábránd Mac Dowel; Idill. Weber: Oberon, nyitány. Muszgorzskij: Fantaisztikus látomás. Glazunov: Raymonda, nyitány. Berlioz: Tündértánc. Gounod: Fauszt részletek. 20 Felolvasás. 20.20 A zene folytatása. Travaglia: A titokzatos Velece. Delibes: A forrásó balettszvit. 20.55 Üzenetek. 21.10 Theodorescu Sándor hegedűl. Rachmaninov: Albumlap. Rimszki-Korszakov: Nap-himnusz. Suk: Szerelmi dal. Sarasate: Malaguna. Albeniz: Tango. 21.40 Alkalmi csevegés. 21.45 Hírek. 22.45 Kis rádiózenekar. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Katonazene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hegedű. 15.05 Ének. 15.40 Hírek. 17.15 Vadnai Hermin felolvasása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Magyar nóták cigányzenekaré. 19 A Magyar Anák Nemzetvédelmi Bizottsága ünnepségének közvetítése. 19.35 Giuseppe Longo előadása hanglemezekkel. 20 Szalonzene. 21.10 A Budai Szinkór előadásának közvetítése: Csárdás. 22.15 Hírek. 23.45 Hírek. 24.35 Hanglemez. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 20.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthirek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 Kis rádiózenekar. 20.50 Időszertű anyag. 21 Alexandrescu Eremia énekel. 21.20 Felolvasás. 21.35 Corologos-jazz. 22.30 Hírek. 22.45 A Marcuzenekar hangversenyének közvetítése. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 9 A Szent István-napi körmenet közvetítése a Várból. Beszélő: Koudela Géza dr. 10 Egyházi zene és szentbeszéd a koronázó főtemplomból. A szentmisét Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, a szentbeszédet Grösz József szombathelyi apostoli kormányzó mondja. 11.40 Hírek. 12.15 Hanglemez. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Órszolgálat közvetítése a budavári királyi palotából. 13.20 Rádiókrónika. 14.40 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 16 Vitéz Faragó Ede ifjúsági előadása. 16.30 Cigányzene. 17.10 Móríc Zsigmond elbeszélése. 17.40 Magyar ének- és tárogatónyegyes. 18.20 Szalonzene. 19.05 Hóman Bálint dr előadása. 20.20 Zongora 20.20 Színműelőadás a Studióban: István király. 22 Hírek. 22.20 Tűzijáték és ünnepi est közvetítése. 23.20 Hangverseny Zenekar. 23.20 Cigányzene.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 21.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthirek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 19 A Motzoi-zenekar hangversenyének közvetítése. 19.50 Felolvasás. 20.10 A Motzoi-zenekar hangversenyének folytatása. 20.40 Felolvasás. 20.55 Wagner Richard: Az istenek alkonya, zenedráma gramofonlemezen. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Zongora. 15 Ének. 15.40 Hírek. 17.15 Dr Wehner Józsefné felolvasása. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Dr Pécsi Albertné előadása. 18.30 Gordonka. 19 Sportközlemények. 19.10 Szalonzene. 20.20 Máté Károly előadása. 20.50 Ének-zongora. 21.20 Küllgyi negyedóra. 21.35 Cigányzene. 22.40 Hírek. 23 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24 A debreceni nyári egyetem külföldi hallgatóival beszélget Wimpffen Iván báró. 24.35 Hanglemez. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 22.

Bucuresti. 7.30 Reggeli adás. 13 Gramofonlemez. 13.25 Sporthirek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 20 Felolvasás. 20.20 Egyházi-zene közvetítése a braşovi Fekete-templomból. 21.20 Üzenetek. 21.35 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése, amelynek a műsora a következő: Mascagni: Alarcosok, nyitány. Dvorzsák I. és IV. keringő. Beethoven: Andante a II. szonátából. Amadei: A trubadur, középkori szvit. Schumann: Gyermekekzenetek. 22.30 Hírek. 22.45 Kok-zenekar. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául. 23.55 Hírek.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.05 Hanglemez. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.40 Hírek. 17.10 Harsányi Gizi mesél. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Baló Elemér csevegése. 18.30 Cigányzene. 19.45 Mit üzen a rádió? 20.15 Zenés részletek a „Ziegfield, a nők királya” c. filmből. 20.45 Kilián Zoltán csevegése. 21.10 Hangversenyközvetítés. 22.20 Hírek. 24 Időjárásjelentés. Majd: Jazz. 1.05 Hírek

OLIMPIA 1936

A nemzetek aranyérem versenyében Magyarország harmadik

Az utolsó két napon ismét három olimpiai bajnokságot szereztek a magyar versenyzők. — Olaszország a labdarugótorna győtese

Az olimpia záróünnepségei

Vasárnap este hét óra után kezdődtek el a példátlan sikerű berlini olimpia záróünnepségei a Stadionban — természetesen százezernyi nézőközönség előtt.

Már három órákor tele sorok előtt indult az ugratás, amely az olimpiai játékok utolsó versenye volt s amely szintén hozott magyar sikert. Kabos és Harangi Siegerehrungját óriási tapsorkán fogadja. Egyesek százharmincezerre becsülik a jelenlevőket s ebből a tömegből hat óra után néhány perccel óriási hatású karének: a magyar himnusz száll fel. Kabos lehajtott fővel hallgatja, könnyezik. De könnyezik itt minden magyar!... Gyönyörű percek voltak, szinte fájdalmas, hogy véget ért.

A hardcsapat ünneplése után Huj-huj-hajrá! hangzik fel, amit a közönség megtapsol. Most szétszedik az akadályokat, mozgólóda a pályán és a nézőtérre egyaránt. Kissé késik az ünnepség műsorszerű része. De a közönség nem türelmetlen, sőt örül, hogy még nincs vége. Most a 200 m-es mell Siegerehrungja következik. Japán himnusz. Tapsorkán. A közönség mindent élvez. Még mindig jönnek az emberek, felárakat kínálnak, csakhogy bejussanak a Stadionba.

Egyenruhás rendezők szaladgálnak most mindenfelé, díszítik a pályát. Szép időben, a Nap alkonyati, veres sugarainak fényében a versenyzők tarka serege nyüzsg, hullámozik előttünk.

Az első részben nyolc hirdetés (Siegerehrung) van, a nyolc öklívívó közt csak egy a magyar. A második nyolcas sorozatban — ennek 16 óra 30-kor kellett volna megkezdődnie, de csak negyed 8-kor került sor rá — a vívás és az uszószerzők győzteseit ünnepezték.

A himnuszok a következő sorrendben következtek:

1. Magyar himnusz: Kabos.
2. Magyar himnusz: kardcsapat.
3. Japán himnusz: Hamuro.
4. Holland: Mastenbroek.
5. Japán: Tereda.
6. Magyar himnusz: vízipóló csapat.

Kabosnak szintén Muza Gyula adta át az aranyérmét. A bajnok fejére koszorút tesznek s ő is megkapja tölgyfacserjéjét. Amikor a himnusz hangjai felhangzanak, néhányan énekelni kezdenek. Majd a német és külföldi közönség reklamálni kezdi a huj-huj-hajrá, ebben aztán nincs is hiba.

A kardcsapat így sorakozik fel: elől Kabos, utána Rajcsányi, Gerevich, Berczelly, Rajczy, Kovács. Az olaszokat Marzi, a németeket Casimir vezeti. Casimir különösen nagy tapsot kapott.

Végül a vízipólócsapat vonult a győztesek pódiumára s ekkor újra orkányszerűen sepet végig a hatalmas stadionon a dübörgő huj-huj-hajrá.

További Siegerehrung helyett most, fél-nyolc körül az ugratás holtversenyének eldöntése következik. A lenyűgözött nagy ember-tömeg lélekzetvisszafogva figyeli a lovasokat. Leirhatatlan üdvözlés fogadja a német tiszt győzelmét. Hitler feláll, Göring lelkesen intget. A második hely eldöntése után most a harmadik hely holtversenyének eldöntése következik, amelyben Platthy révén a magyarok is érdekelve vannak. Belga ellenfele remekül megy. Platthy századosra nehéz feladat vár. Hibapont nélkül végez ő is, most már az idők döntenek közte és a belga között. 62 mp-es ide-

jével megszerzi a harmadik helyet. Egetverő tombolás. Közben besötétedett, száz fényesóva gyullad ki és söpri végig az arénát. Feledhetetlen látvány! Már csak a győztesek bemutató lovaglása van hátra. Ezer apró láng fényében fehéren izzanak a falak. Nyolc óra előtt néhány perccel elcsendesedik a tömeg.

Nyolc óra után gigantikus fényezőzők fényzőzőjében, harsonák lelkesítő hangjai mellett kezdődött meg a tulajdonképpeni záróünnepély. A nemzetek felvonulása magában véve is káprázatos és feledhetetlen látvány. Először megkandul az olimpiai harang, amely az olimpiai játékok végét hirdeti. Az olimpiai harangok kongása után felharsan a katon-

zenekar s az induló hangjai mellett felvonul 51 nemzet zászlóvivője. A nemzeti lobogók méltóságtelejes ütemben a diszpáholy elé vonulnak, ahol tisztelegve meghajtják őket. Az énekkarok férfi és női kórusából Beethoven „A tűz lángja” című remekműve hangzik fel és közepén az olimpiai tűz egyre halványabb, egyre gyöngyülő kékes fénnel lobog. Most a díszszolgálatot teljesítő feherruhás német leányok közül ötvenegy leány kezében babérr koszorúkkal a nemzeti lobogók elé vonul. A zászlóvivők ismét meghajtják a lobogókat, amiket a díszszolgálatot teljesítő német leányok babérr koszorúkkal ékesítenek.

A zászlók előtt megy az emelvény felé Bailett-Latour gróf, aki záróbeszédében ezeket mondja:

— Világítson a jövőben az olimpiai tűz minden nemzetnek, a felfelé törekvő emberiség javáért! Ötvenegy nemzet egymás megismerésére és megértésére gyűlt itt egybe s szolgálta az olimpiai eszmét, amely a jövőben is szerezzen tiszta örömet a világ népeinek!

Ismét felhangzik az énekkarok szárnyaló hangorkánja s a Stadion felső végéből lassu méltóságtelejes lépésekkel elindul az olimpiai lobogó Las Angeles polgármestere rövid beszéd kíséretében átadja az olimpiai zászló megőrzés végett Berlin polgármesterének, aki négy esztendőig, a tokiói olimpiai játékokig megőrzi azt, hogy akkor hasonló ünnepségek kíséretében átadja Tokió polgármesterének.

Ekkor az olimpiai tűz egyre gyöngyülő lángja kilabban és megszólal egy hatalmas hang:

— Hívom a világ ifjúságát Tokióba!

Lelkes és zúgó taps, szünni nem akaró lelkesedés és „heil” káltás fogadja a bejelentést, majd a „Deutschland über alles” és a „Horst Wesel” dal viharzó hangjai mellett szétoszlik a XI. ujkori olimpiai játékok közönsége és mindenki érzi, hogy lenyűgözött nagy eseményeknek volt a szemtanúja, amelyek talán egy szebb és emberibb korszak, talán egy új klasszikus kor jövetelét jelzik...

A román Rang a második a nehéz vadász-ugratásban

105 ezer ember — ennyi fér be — lepte el vasárnap délelőtt a stadion nézőterét. A vadász-ugratást bonyolították le, amely hatalmas követelményeket támasztott úgy lovassal, mint lóval szemben. Tizennyolc nemzet lovasa közül négynek lóva kitört az akadályok előtt. Az első és a harmadik helyen holtverseny állott elő.

Az első helyre a román Rang főhadnagy és a német Hasse kerültek. A holtversenyben Hasse győzött, de Rang főhadnagy sikere így

is nagyjértékű, mert ezüst érmével a 27. helyre vitte fel Romániát — 51 nemzet pontversenyében.

A harmadik helyért hárman küzdöttek Győzött a magyar Platthy százados.

Végeredmény:

Nehéz vadászugratás olimpiai bajnoka: Hasse (Németország), 2. Rang (Románia), 3. Platthy (Magyarország), 4. Meers (Belgium).

A magyar kard diadala

A kardvívás döntőjébe bekerült a három magyar vívó. Az verseny feltételei előtt kezdődött. Előbb az egyenrangúak vívni. Kabos 5:4-re győz Gerevich és 5:3-ra Rajcsányi ellen. Rajcsányi 5:3-ra veri Gerevichet. Az olaszoknál Marzi legyőzi Pinton és Gaudini is. Nagy az izgalom, amikor a döntőbe feláll Marzi—Kabus. Győz az olasz 5:2-re. Marzi tehát még veretlen. Gerevich, majd Rajcsányi győz, sőt Gerevich még Marzit is legyőzi 5:4-re. Nincs tehát már veretlen. Sőt nemsokkal utána jött a nap legnagyobb meglepetése. A lengyel Sobik 5:1-re győzte le Marzit.

Az első 23 asszó után a helyzet a következő: Hárman állnak az élen egy-egy vereséggel. E három (zárlatban a hátralevő ellenfelekkel): Kabos (Losert, Pinton, Neucker), Pinton (Kabos, Gerevich, Rajcsányi), Rajcsányi (Marzi, Pinton, Neucker). Utánuk Marzi és Gerevich következik 2—2 vereséggel, majd Losert (3 v.), Gaudini és Neucker (4—4 v.), végül Sobik 5 vereséggel. Hátra van még 13 asszó!

Regény,

mely valóban megtörtént esetet ír le:

Spilmann S. J.

A gyónási titok áldozata

cimmal jelent meg.

Ara 110 lei és portó

Megrendelhető könyvosztályunknál

Marzi győz Rajcsányi ellen 5:3-ra. A legszebb asszó. Pinton is legyőzi Rajcsányit 5:3-ra. Végül Kabos 5:1-re győz Neucker ellen.

Kabos olimpiai bajnok. Örömeiben ledobja a kardját és a maszkját, odaszalad ellenfeléhez. Megöleli, fölemeli, megforgatja a levegőben háromszor is egymásután, aztán leteszi, szorongatja a kezét.

A teremben a magyarok örült örömrivalgásba csapnak, aki csak teheti, odarohan Kaboshoz, az újdonsült olimpiai bajnokhoz, simogatják, a kezét szorongatják, agyonölelgetik. Schréderrel az élükön vállukra kapják a magyar olimpiai bajnokot é körülhordozzák a teremben. Fésyképesek, ujságírók özönlik körül Kabost. A megszokott győzelmi „diszlet”. A magyarok öröme szinte le sem lehet írni.

A magyar kard ismét legyőzhetetlenség bizonyult.

Közben megjön a hír, hogy a vízipóló is megnyerték, a magyarok öröme extázissá fokozódik. Ujjongva borulnak egymás keblére.

A magyar vívók minden dícséretet megérdemelnek. Kardban a magyarok fölényére jellemző, hogy akármelyikük lehetett volna olimpiai bajnok. Gerevichnek oroszánrésze van a diadalban. Csak honfitársaitól szenvedett vereséget, az összes idegen nemzetbelieket legyőzte.

A kardvívás olimpiai bajnoka: Kabos Endre (Magyarország) 7 győzelem, 2 Marzi (Olaszország) 6 győzelem, 22 kapott tus, 3 Gerevich (Magyarország) 6 gy. (25), 4. Rajcsányi (Magyarország) 5 gy. (25), 5. Pinton (Olaszország) 5 gy. (28), 6. Gaudini (Olaszország) 2 gy. (28), 7. Sobik (Lengyelország) 2 gy. (34), 8. Losert (Ausztria) 2 gy. (38), 9. Neukert (Belgium) 0 gy.

Haranghy feltépett sebéből csorgott a vér — de csak olimpiai bajnok lett

A tizedik magyar aranyérem sorsa dőlt el a Haranghy—Stepulov könnyűsúlyú döntő mérkőzésen.

Megszólal a gong. Haranghy azonnal támad és alaposan csépel az észtet, aki láthatóan csak a flastromra utazik (amellyel Haranghy előző napi sérülése van letapasztva). A magyar ökölvívó szépen, technikásan vív, elővigyázatosan támad, de az észet belefejel az arcába, amiért a bíró figyelmezteti, de a feltépett tapasz alól szivároga a vér. Ezt a menetet nagyon megnyerte Haranghy. Óriási huj-huj-hajrá és tapsvihar jutalmazza ezért.

A második menetben nagy dühvel támad Haranghy, az észet fejvesztve menekül előle, majd összeesik egy jobbkeze, szvingtől. A vezetőbíró a vészó Haranghyt le akarta lép-

etni, de az orvos továbbot rendelt.

A harmadik menetben előbb Haranghy soroz, majd az észet csunyán befejel a gyomrába, egy lecsúszott ütése pedig végigdörzsöli Haranghy arcát, amely most már tiszta vér. Cso. da, hogy a bíró le nem lépteti. Végül az észet bevesz még egy pár kemény felütést és vége a mérkőzésnek.

A közönség tombolt, üvölt és zsebkendőket lenget felé. Mig a potozóbírók számolnak, leg- alább 20 fényképező lóg a köteleken és mind Harangit fényképezik. Ez jó jel! Aztán a vezető bíró odamegy hozzá és felemeli a kezét. Steve odarohan „Jimmyhez”, öleli, csókolja, a közönség magatartásából látszik, hogy Haranghyt mennyire megszerették az olimpiai küzdelmek során vállukra kapják és viszik az öltöző felé a tizedik magyar világbajnokot!

Magyarország vízipóló csapata megvédte olimpiai bajnokságát

A magyar—német vízipólómérkőzés előtt rettenetesen esett az eső, de a stadion népe kitar- tott, ernyők alá húzódva, várták a döntőt, amely — mint később kitudt — nem is volt döntő.

Magyarország—Németország 2:2 (1:1). Bíró. Delporte (francia.) Olyan hatalmas üdvrivalgás üdvözli a két csapatot, hogy sokáig nem lehet el- kezdeni a mérkőzést.

Magyarország: Bródy — Homonnay, Hazay — v. Halasy — Bozsi, Németh, Brandy.

Németország: Klingenburg — Bayer, Schür- ger — Gunst — Hauser, Schneider, Schulze.

A magyarokat hallatlan balszerencse kísérte ezen a mérkőzésen. Három biztos helyzetből kapu- fát lőttek. Két ízben is vezetést szereztek, előbb Brandy, majd szünet után Németh révén, de a németek mind a kétszer egyenlítették Schneider révén (a második egyenlítő gól 4 méteresből esett). A bíró 2 négyméteresest nem adott meg a magyaroknak.

Mérkőzés után azonnal a döntő táblázatát vizsgálja mindenki, hiszen az olimpiai bajnok- ság most már a hátralevő két mérkőzésen fog eldőlni. Jelenleg a németek állnak jobban.

Vasárnap óriási közönség gyűlt össze, hogy a két „döntő” mérkőzés szemtanuja legyen. Ott volt Hitler kancellár is az első mérkőzésen.

Először a német—belga mérkőzésre került sor. A németek már 4:0-ra vezettek, amikor a mérkő- zés végén Blitz középcsatár bevágja a belgák vi- gaszgjóját (ami az olimpiai bajnokságot jelen- tette Magyarországnak).

A magyar tábor jobban örül a belga gólnak, mint maguk a belgák. Az egész uszoda egy fütty és hangkoncert. A zaj csak nem akar szünni a meccs végeztével sem és ebben a nagy lármában készülődik a következő két csapat, hogy megvív- ja nagy küzdelmét.

Magyarország—Franciaország 5:0 (4:0). Jatek- vezető Delehaye (belga). Az első félidőben Bran- dy és Németh (3) révén 4 gólt dobnak, amikor a bíró Némethet kiállítja. Most hat emberrel ját- szanak a magyarok héttel szemben, ami igen veszélyes, mert ha gólt kapnak még vagy hár- mat kell dobní. Azonban nincs baj. A magyarok csonka csapattal is gólt érnek el Brandy révén. Bejön Németh. Állandóan leszorítják a francia- kat, de több gól nem esik.

A mérkőzés végét jelző siphangot nem is le- het hallani a nagy ordítástól. A magyarok örö- me óriási, a németeké kevesebé.

Rögtön, minden emóció nélkül hirdetik az eredményt:

A vízipóló olimpiai bajnoka: Magyarország 5 ponttal, 2 Németország 5 ponttal. (Az ered- ményhirdető nyomatékosan mondja, hogy Né- metországnak ugyanannyi pontja van, csak a gólaránya rosszabb) 3. Belgium, 4. Franciaország, 5. Hollandia, 6. Ausztria.

Ázsia nyerte a 4×200-as világ- részek közötti stafétát.

A 4×200 méteres világrészek közötti stafé- tát Ázsia nyerte, 8 p. 56.4 mp. idővel, 2. Ame- rika 9:12.5, 3. Európa 9:14.6 idővel. Az európai stafétában Gróf. Csik, Tarris és Leivert uszott.

A nők 4×100 méteres gyorsúszó stafétáját Európa nyerte, 4:42.4 idővel, 2. Amerika, 4:47.8 idővel, 3. Ázsia.

Az Európa—Ázsia közötti vízipólóversenyt Európa nyerte 6:2 (1:1) arányban.

Olaszország meghosszabbításban legyőzte Ausztriát.

A Stadionban 100 ezer néző előtt folyt le a labdarúgó torna döntő mérkőzése a német Bauwans vezetése mellett.

Változatos játékkal telik el az első félidő. Szünet után előbb az olaszok kerülnek fölény-

be, majd az osztrákok hagynak ki nagy hely- zeteket. Végre a 22. percben Frossi az olaszokat juttatja vezetéshez. Kainberger a 35. percben egyenlít.

A rendes játékidő letelte után 2×15 perces meghosszabbítás következik és Frossi újabb gólja olimpiai bajnokságot jelent Olaszországnak.

A japán Terada az 1500 méteres gyorsúszás bajnoka.

Nagy érdeklődéssel várták az 1500 méteres gyorsúszás döntőjét, ugyanis azt remélték, hogy ebben a számban is sikerül legyőzni a japánokat. Azonban Medica, három japán „harapófogójában” csak a második helyre tu- dott kerülni.

1500 méteres gyorsúszás olimpiai bajnoka: Terada (Japán) 19:13.7, 2. Medica (USA) 19:34, 3. Uto (Japán) 19:34.5, 4. Isiharada (Japán) 19:48.5, 5. Flanagan (USA) 19:51.8, 6. Leivers (Anglia) 19:57.4, 7. Arendt (Németország) 19:59 mp., német rekord.

A magyar Endrődy ötödik a military során.

Az olimpiai lovasversenyek során a military a következő eredménnyel végződött:

Olimpiai bajnok: Stubendorff százados (né- met), 2. Thomson százados (USA), 3. Lunding szá- zados (dán), 4. Grandjean hadnagy (dán), 5. Endrődy százados (magyar), Lippert százados (német).

„Aranyérem” versenyben Magyar- ország harmadik.

Az olimpia befejezése után összeállították, hogy a résztvevő nemzetek hány első, második, illetve harmadik helyet szereztek. A magyarok 10 arányszámmal a harmadik helyre kerültek. A táblázat a következő:

Németország	33	26	30
USA	24	19	12
Magyarország	10	1	5
Olaszország	8	9	5
Franciaország	7	6	6
Finnország	7	5	7
Svédország	6	6	8
Japán	6	4	8
Hollandia	6	4	7
Anglia	4	7	3
Ausztria	3	7	3
Csehszlovákia	3	5	—
Argentína	2	2	3
Észtország	2	2	3
Egyiptom	2	1	2
Svájc	1	9	4
Kanada	1	3	5
Norvégia	1	3	2
Törökország	1	—	1
India	1	—	—
Ujzélánd	1	—	—
Lengyelország	—	3	3
Dánia	—	2	3
Lettország	—	1	1
Románia	—	1	—
Dél-Afrika	—	1	—
Jugoszlávia	—	1	—
Mexikó	—	—	3
Belgium	—	—	2
Ausztrália	—	—	1
Fülöpzigetek	—	—	1
Portugália	—	—	1

Afganisztán, Bermuda, Bolívia, Brazília, Bul- gária, Chile, Costarica, Görögország, Haiti, Hon- duras, Izland, Kína, Kolumbia, Lichtenstein, Luxemburg, Malta, Monaco, Peru, Uruguay nem érték el helyezést.

Belföldi sporteredmények

Ripensia-Ferencváros 3:0 (1:0)

București, 18.000 néző: Bíró: Kroner. A két csapat összeállítása a következő volt:

Ferencváros: Kutasi — Polgár, Korányi — Laky, Móré, Hámori — Tancos, Tátrai, Jász- berényi, Toldi (Kiss), Kemény.

Ripensia: Pavlovits — Burger, Hoksári — Gál, Kotormány, Rafinszky — Beke, Ciolac, Lázár, Schwarz, Dobai.

Ragyogó időben indul a mérkőzés. A 22. percben Korányi rosszul találja a labdát, sarok- rúgás lesz belőle. Beke küldi be a labdát és Dobai befejezi 1:0.

A második félidőben már jobban megy a játék a zöldfehéreknek, a kapu előtt azonban nem boldogulnak a fiatal belsők. Jászberényi a kapufát találja el, majd Tátrai hagy ki egy nagy helyzetet. Az utolsó negyedóra ismét a Ripensiaé. A 33. percben Beke középreadott labdáját Lázár kapásból továbbítja a hálóba. 2:0. A 39. percben szép akció után Ciolac lövi a harmadik dugót 3:0.

A Ferencváros nagyon fáradtan mozgott, meglátszott a csapaton, hogy négy nap alatt a harmadik mérkőzést játszotta.

Arad: Szombat: AMTE—Crișana 3:0 (2:0). Góllövő: Fried, Nicu (öngól), Borbély. — NAC —Glória 1:1 (1:0). Góllövő: Major, illetve Fritz. — Vasárnap: Crișana—Glória 4:2 (1:2). Gól- lövő: Nicu, Bogza, Odeszán, Szőke, illetve Kő- rösladányi, Fritz. — NAC—AMTE 6:1 (1:1). Góllövő: Bodola (4), Bódy (2), illetve Bótrón.

Timișoara: Kinizsi, ILSA vegyes—Rapid 8:1 (5:0). Progresul—Dura 2:2 (1:1). — Fratelia —Freidorf 3:1 (1:0). Electrica—Törökvs 3:2. **Târgu-Mureș:** ZsÁK (Szabadka)—Mureș 2:1 (0:0). ZsÁK (Szabadka)—MSE 2:0 (0:0).

Arcúhirdetések

Adás-vétel

Megvételre
keresek 3¹/₂x2¹/₂ m. perzsa szőnyeget. Cim a kiadóban.

Alig használt
sötét férfi öltöny el- adó. Cim: Oradea, Str. Bratianu No. 35. Tucek.

Eladó
Seleușon 3 szobás ma- gánház, villany köny- nyen bevezethető. Se- leuș, Str. G. Lazar 6.

MAGAS
árért veszek aranyat, ezüstöt, brilliántot, bár- milyen mennyiségben.
HERBST ékszerész,
Oradea, Regele Ferdin- and No. 3.
Szilvaskádák
tölgyfából olcsón el- adók. Oradea, Strada Nicolae Zsiga 52.

Jókarban
levő női Singer varró- gép olcsón elad. Str. Tache Jonescu 17, el- ős ajtó Oradea

Jó karban levő
Central női varrógép megvételre keresek. Oradea, Str. Axenta Se- ver No. 4.

Eladó
2 db fehér kályók pin- csi kutya Pálffy festő- nél, Str. Sztaroveszky No. 11.

PUHA OLMOT ál- n- dón vesz a Szent László- nyomda r. t.
Oradea. Strada Regele Carol No. 5.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Eladó

zongora, rövid, modern sürgősen olcsón eladó. Oradea, Str. Cogalni- ceanu 4. Huszti szál- litó.

Országos

méretű kaptárak és egy méh család olcsón el- adó. Oradea, Strada Cloșca No. 1-a szám.

Lakás

2 szobás, fürdőszobás, komplett lakás, min- den mellékhelyiség- gel szeptember 1-ére kiadó. Cim: Oradea, Reg. Ferd. No. 17. Blănăria.

2 szobás udvari lakás mellékhelyiséggel no- vember 1-re kiadó. — Ugyanott takaréktűz- hely eladó. Oradea, Parcul Alba-Iulia 6

Száraz, nagy pincehelyiséget berbeadunk. Oradea, Strada Duca No. 9.

Kiadó
2 szobás kiseb lakás mellékhelyiséggel. Cra- dea, Str. I. Ciurdas 38.

Kiadó
3 szobás modern bar- konos szép utcai lakás november 1-re. Oradea, Strada Tache Jonescu No. 15.

Különféle

Iskolás
gyermeket teljes ellá- tással elfogad. Oradea, Str. Gheorghe Lazar 20